

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 156. — ŠTEV. 156.

NEW YORK, SATURDAY, JULY 3, 1915. — SOBOTA, 3. JULIJA, 1915.

VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

NEMŠKI USPEHI NA VZHODNEM BOJIŠČU. RUSI SO SI SVESTI KONEČNE ZMAGE.

ARMADA GENERALA MACKENSENA JE PRODRLA DO GNILE LIPE IN NALETALA TAM NA MOČAN RUSKI ODPOR. — VARŠAVE NE BO MOGOČE TAKO LAHKO ZAVZETI. — ANGLIJA SE BOJI USTAJE V INDIJSKI ARMADI. — RAZEN ČRNOGORCEV IN SRBOV OPERIRAJO V ALBANIJI TUDI GRKI. MANJŠI SPOPADI NA GALIPOLISU. — FRANCOŠKO POROČILO O ZMAGI. — NEMŠKE VESTI O RUSKIH IZGUBAH SO ZELO PRETIRANE. — DOSEDAJ JE BAJE PADLO 100.000 RUSKIH ČASTNIKOV.

Položaj na vzhodnem bojišču.
Berlin, Nemčija, 2. julija. — Uradno poročilo, ki ga je izdal generalni štab nemške armade, se glasi:

Ko smo zavzeli višine pri Bukareštvu, severno od Haličja, so se Rusi v okolici Mariampola umaknili. V tem ozemlju so se najbolj odlikovali čete generala Linsingena. Sovražnika še vedno zasledujemo. Armada generala Mackensa je pognala zapadno od Zamošča Ruse nazaj in prekoračila na nekaterih mestih reko Labunko in Por. Bolj proti zapadu smo zavzeli vse ruske postojanke na črti Turobin—Krasnik—Josefovo.

Oba bregova reke Kamene, ki se izliva severno od Tarlova v reko Vislo, se nahajata v naših rokah. Čete generala Woyrscha so pognale Ruse z njihovih pozicij pri Sijem in Ili. Pri tej priliki so vjele Nemci 700 ruskih grenadirjev.

Glavno mesto Rusko-Poljske.
London, Anglija, 2. julija. — Kakor vse kaže, se pripravljajo Nemci na odločilno bitko z Rusi. Vse vesti, da so poslali nekaj svojega vojaštva na zapadno bojišče, so neresnične. Sedaj bodo z vso silo navalili na Varšavo, glavno mesto Rusko-Poljske, in jo poskušali zavzeti. Če se jim enkrat to posreči, je njihova naloga rešena.

Ruske izgube.
Berlin, Nemčija, 2. julija. — Časopisu "Koenische Zeitung" so sporočili preko Stockholma, da so izgubili Rusi v sedanjih vojni najmanj 100.000 častnikov. K temu se seveda prištevajo mrtvi, ranjeni in vjeti. (To poročilo ni potrjeno in je precej nevrjetno. Op. ur.)

Petrogradsko poročilo.
Petrograd, Rusija, 2. julija. — Ruski vojni minister je izjavil, da je položaj za Ruse v vzhodnem delu Galicije in na Rusko-Poljskem ugoden. General Linsingen se je moral s celotno svojo armado ustaviti pri Gnili Lipi, ker je naletel na silno močan ruski odpor. Te čete so preveč izčrpane, da bi mogle nadaljevati z ofenzivo. Nemci so mislili, da bodo z lahkoto prebili rusko bojno črto, kar se pa seveda ni zgodilo.

Nemški general Mackensen se prodira, ker se Rusi iz strategičnih ozirov pomikajo bolj proti severu. Ruske zadnje straže, ki ščitijo glavno armado, so prizadele Nemcem že velike izgube. Naravnost izključeno je, da bo dospel Mackensen do Brest Litavska in do drugih trdnjav, ki se nahajajo vzhodno od Varšave. Opravil ne bo ničesar, kljub temu, da ima 2.000.000 vojakov. Njegovi vojniki napravijo vsak dan pet milj, toda prodiranje bo z vsakim dnem težje in slednjič sploh nikamor ne bodo mogli. Armada nima na razpolago železnice, ceste so pa nepravne za transport.

Zavezniki na Galipolisu.
Berlin, Nemčija, 2. julija. — Na Galipolisu nadaljujejo zavezniki s svojo ofenzivo, toda njihovi uspehi niso nič kaj posebni. Razstrelili so nekaj turških strelnih jarkov in zavzeli par višin. Oficijelna izjava turškega generalnega štaba se glasi:

Pri Avi Barzu je vprizoril sovražnik v sredo napad na naše strelne järke. Mi smo se morali nekoliko umakniti in začeli bolj proti severu koncentrirati svoje čete. Višine, ki so jih zavzeli zadnje dni Angleži, so zanje brez vsake strategične važnosti.

Z zapadnih bojišč. Nemci v Argonih.

Nemci so baje zavzeli neko zelo važno postojanko ter prodrli skozi francoske črte v Argonih.

V VOGEZIH.
Glasi se, da skuša en cel nemški armadni zbor prodreti francoske črte pred Verdunom.

Berlin, Nemčija, 2. julija. — V današnjem poročilu vojnega ministristva se poroča o nemških uspehih v Argonih in Vogezi. "V zapadnem delu Argonov je naskočil del armade prestolonaslednika neko sovražno oporno točko, severno-zapadno od Four de Paris. Nemci so napredovali na fronti petih kilometrov za 200 ali 300 metrov. Francozi so imeli velike izgube.

V Vogezih smo zavzeli utrdbe sovražnika ob Hilgenfirst ter smo nato odbili vse vprizorjene protinaskoke Francozov.

Francosko poročilo.
Pariz, Francija, 2. julija. — V danes popoldne objavljenem poročilu vojnega ministristva se poroča o živahnem artilerijskem ognju na različnih točkah fronte, posebno severozapadno od Ypres, v okolici pri Souchez in Verneuil ter severno od reke Aisne.

Po dolgotrajnem, izvanredno ostrem obstreljevanju francoskih pozicij na čisti iz Ablain v Angers so vprizorili nemški grenadirji ob 2. uri zjutraj naskok, ki se je pa izjalovil.

Pri Boiselu se je francoskim četam posrečilo razdejati naprej pomaknjene nemške utrdbe.

Važnost bojov v Argonih.
Polkovnik Roussett, vojaški izvedenec lista "Petiti Parisien", pravi glede bojov v Argonih, kjer so poslali Nemci naprej čeli armadni zbor, da ne bodo zadnji neuspehi Nemcev prestrašili ter da bodo nadaljevali z naskoki v tej smeri. Prodreti hočejo francoske bojne črte ter priti do Verduna.

Vsi vojaški kritiki v Franciji so pa mnenja, da ne bodo mogli Nemci na tem mestu ničesar opraviti, ker so napeli Francozi vse sile, da utrdijo tamošnje postojanke.

V večernem poročilu vojnega ministristva se glasi, da ni poročati s cele fronte, od Ysere do Argonov, ničesar drugega kot to, da se vrše artilerijski boji. V Argonih so vprizorili Nemci danes zjutraj splošen naskok med Binarville in Blainville, a so Francozi vzdržali v svojih pozicijah.

POZOR.

Zaradi postavnega praznika (Proglasenja neodvisnosti) ne izide v ponedeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, 6. julija.

Uredništvo Glas Naroda.

Podmorski čolni potopili sedem ladij.

Nemški podmorski čolni so torpedirali pet parnikov in dve jadernici. — Na prvem potovanju.

JUNIJSKI REKORD.
Tekom meseca junija je bilo potopljenih 98 angleških ladij in 111 ljudi je našlo smrt.

London, Anglija, 2. julija. — Stirje angleški parniki in dve jadernici sta bili danes torpedirani od nemških podmorskih čolnov in večer se je na irski obali potopilo neki italijanski parnik.

Potopljeni parniki so: "Caucasian", 4656 ton, ki je imel na krovu tovar krezot; "Inglemoor", 4331 ton in "Welbury", 3591 ton, ki sta se nahajala na poti iz Cube v Anglijo s sladkorjem na krovu.

Posadke vseh teh treh parnikov se nahajajo na varnem. Angleška jadernica "Tower", ki se je nahajala na svojem prvem potovanju, je bila potopljena v bližini Fastnet. Kapitan "Tower-ja" poroča, da je dotični podmorski čoln pozneje potopil še neko drugo jadernico, katere imena pa ni mogel izvedeti.

Kapitan te jadernice je tudi sporočil, da je bil nemški podmorski čoln maskiran ter da je delal utis polno naloženega parnika.

Italijanski parnik "Sardome" je bil torpediran od nekega nemškega podmorskega čolna pet milj od Castletown, ob irski obali. Podmorski čoln je izstrelil torped brez vsakega svarila in parnik se je potopil tekom dveh minut. Sedem moč posadke je utonilo, 2 list pa so pozneje podlegla dobljenim poškodbam.

Preimenovana parnika "Inglemoor" in "Caucasian" sta bila potopljena od podmorskega čolna "U-39", ki je, kakor se splošno domneva, tudi potopil "Lusitania".

Glasom danes objavljene statistike je bilo tekom meseca junija potopljenih 98 angleških ladij s skupno vsebino preko 39.000 ton. Pri tem je izgubilo življenje 111 ljudi.

Upor na ladiji.
Queenstown, Anglija, 2. julija. — Ker se je bala napada od strani nemških podmorskih čolnov, ni hotela posadka v tukajšnjem pristanišču ležati norveške jaderne "Abyssinia" na delo in na krovu je prišlo do boja. Tekom katerega so častniki ustrelili tri mornarje in dva smrtonosno ranili. Šele pristaniška policija je napravila red.

Zračni napad v Afriki.
Pretoria, Južna Afrika, 2. julija. — Dva angleška aeroplana sta uspešno obstreljevala neki nemški vojaški vlak pri Otawi, v nemški južnozpadni Afriki. Domneva se, da je izgubilo najmanj 100 nemških vojakov življenje pri tem napadu.

Zeppelin eksplodiral.
Amsterdam, Holandsko, 2. julija. — Glasom danes sem dospelih poročil je eksplodiral v sredo neki nemški Zeppelin, ki je prišel iz Garaže v Bruselju. Bil je baje popolnoma razdejan. Pri tem je baje našla smrt cela posadka, broječa 26 mož.

"Vorwaerts" zopet izhaja.
Amsterdam, Holandska, 2. julija. — "Handelsblad" poroča, da sme nemški socialistični list "Vorwaerts", ki je bil suspendiran radi poziva na mir, zopet izhajati.

Italijani pognani v beg na fronti ob Soči.

Dočim poroča Rim o zmagah, se glasi z Dunaja, da se je pognalo Italijane v beg.

PRI SOČI.
Italijani se hočejo polastiti kraja Plezzo, ki tvori ključ k gorenji dolini Soče.

Milan, Italija, 2. julija. — Kljub slabim vremenskim razmeram, ki skoro onemogočuje vojaške operacije, prodirajo italijanske čete in sicer "inč za inč", kot se glasi v oficijelnem poročilu.

Boji ob celi fronti se zelo vroči. Italijanske čete polagoma obkrožajo Plezzo, ki tvori ključ k dolini gorenje Soče. Prvi korak k obkroženju je bilo zavzeje Monte Nera, kateremu so sledili drugi vrhovi.

Avstrijski četiti pritisk, ki izhaja od tega obkroženja. Vseled tega vprizirajo ostre naskoke, da prepode Italijane iz dobljenih pozicij. Zadnji teh velikih naskokov se je vršil v noči od sobote na nedeljo, a so bili Avstrijski pognani z velikimi izgubami v beg.

Italijani so takoj izrabili situacijo ter prodirali naprej v dolini reke Soče. Zasedli so dve točki, ki obkrožujeta ozemlje v okolici Banjski vrh in Skedenj.

Avstrijska postojanka Plezzo je obkoljena od treh strani ter k malmu postala nezdružljiva. Poroča se, da so Avstrijski že premestili del svoje težke artilerije.

V nekem poročilu iz Ljubljane se glasi, da so dobili Avstrijski močna ojačenja in da so pričeli z ofenzivo ob Soči, ki se pa ni posebno obnesla. Vrše se ostri boji severno in južno od Gorice.

15.000 Avstrijscev je vprizorilo na fronti Plava—Gradiška osem ur trajajoč naskok, ki se je pa izjalovil. Poroča se, da je obkrožalo na bojišču 1200 Avstrijscev. (Koliko pa je bilo Italijanov?)

Obroknji hriba Monte Cosich (?) so posejani z avstrijskimi in italijanskimi mrliči.

Sanitetne čete na obeh straneh se morajo boriti z velikanskimi težkocami, da dosepejo do ranjenec v planinah. Bolniške stredišče morajo večkrat plezati do višine 7000 čevljev.

Nemška postaja v Sayville.
Washington, D.C., 2. julija. — Uradniki administracije so danes izpovedali, da se ni započelo še z nobeno akcijo glede brezzične brzojavne postaje v Sayville, L. I.

Daljša časa se je razmišljalo o predlogu, da bi se prevzelo postajo in sicer radi suma mornariških cenov, da se je odpošiljalo protinevtralne brzojavke. Danes pa se je nasvetovalo, naj prepove vlada odpošiljanje trgovskih brzojavk, ker nima postaja potrebne dovoljenja za to.

Odbita prošnja.
Washington, D.C., 2. julija. — Dvajset višjih častnikov je prosilo predsednika Wilsona, da bi jih odpustil iz službe. Predsednik je prošnje odločno zavrnil. Hoteli so stopiti v službe tovarn, ki izdelujejo municijo.

Mir na Haiti.
Washington, D.C., 2. julija. — V Cape Haitien prevladuje mir in vladne čete obkrožujejo situacijo. Podadmiral Caperton je poslal tozadevno poročilo v Washington.

Nesreča v rovu.
Glenwood Springs, Colo., 2. julija. — V South Canan premogovnik se je posula danes velika plast zemlje in pokopala pod seboj tri rudarje. Eden je umrl, dva sta pa težko poškodovana.

Rojakom v Forest City, Pa.

in okolici naznanimo, da jih bode dne 4. in 5. julija obiskal zastopnik "Glas Naroda", g. IVAN DRČAR, ter je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda".

Položaj v Mehiki. Porfirio Diaz — mrtev.

Begunci so izpovedali, da vladajo v glavnem mestu Mehike skoraj popolnoma normalne razmere.

POMOČ NI POTREBNA.
Pokojni mehiški diktator je bil star 83 let. V republiki Mehiki je vladal 35 let.

Washington, D.C., 2. julija. — Begunci, ki so zapustili glavno mesto Mehike v torek in so danes dospeli v Vera Cruz, so izjavili, da ne vlada v glavnem mestu Mehike lakota in da so vse tozadevne govorice neresnične. Tudi poročila o ropih in tatvinah so zelo pretirana. Pred manjšimi trgovinami so se zbirale gručice žensk in zahtevale, da naj se jim da hrane. Ko so dobile zahtevano, so mirno odšle.

Glavno mesto Mehike je zapustilo 1500 Villovih pristašev in se podalo proti severu; kam so namenjeni, ni nikomur znano. Zeleniški promet med glavnim mestom in Jalapo se zopet vrši.

Brigadni general Devol, generalni ravnatelj ameriške družbe Rdečega križa, je brzojavil danes z mehiške meje, da nikakor ne more poslati živil v Saltillo. Mehiški generali so mu sporočili, da je v Saltillo dovolj živila in da prebivalstvo ne potrebuje pomoči od strani Združenih držav. General Devol je nadalje izjavil, da je skorajgotovo vse žito katerega so poslali Amerikanci v Mehiko, prišlo v roke mehiškim vojakom, ter da navadno prebivalstvo ni bilo delezno nobene podpore.

Laredo, Tex., 2. julija. — V državi Coaluita bo letos tako dobra letina, kakoršne ni bilo že deset let. Ker pa primanjkuje delavcev, bodo pridelki segnili na poljih.

Potniki, ki so dospeli danes sem, so izpovedali, da se po žitnih poljih pasejo konji in goveja živina.

Pariz, Francija, 2. julija. — Danes je umrl v starosti 83 let Porfirio Diaz, bivši predsednik republike Mehike. Ob njegovi smrti postelji sta bila njegova soproga in sin Porfirio Diaz.

Diaz je bil član ene najuglednejših rodbin v Mehiki. Ko je bil star tri leta, mu je umrl oče, zatem se je pa zavzel zanj škof iz Oaxaca. Njegova želja je bila, da bi postal duhovnik, toda Diaza so bolj veselile pravne študije. Ko je naletela vojna med Mehiko in Združenimi državami, je stopil v vojaško službo. Ko so postavili Francozi za čase ameriške državljanske vojne na mehiški prestol brata avstrijskega cesarja Maksimilijana, so imeli v osebi Diaza največjega nasprotnika. Tedaj je bil že brigadni general. S svojimi pristaši je vedno prodiral in zasedel leta 1861 glavno mesto. Tedaj je faktično zagospodoval celi Mehiki. Leta 1877 je bil prvič izvoljen za predsednika in je ostal na čelu republike toliko časa, dokler ga ni prisilil Francisco Madero k odstopu. 26. maja 1911 je skrivaj zapustil Mehiko in se nastanil v Parizu.

Umor.
Hamilton, Ont., 2. julija. — K tukajšnjemu zdravniku dr. Harry-u Williamsu je prišel danes neki neznanec. Nekaj časa se je z zdravnikom čisto mirno pogovarjal, potem je pa potegnil iz žepa revolver in oddal vanj tri strele. Zdravnik je padel mrtev na tla. Neznanec je nato še samemu sebi pognal kroglo v glavo. Zakaj ga je ustrelil, se dosedaj še ni moglo dognati.

DOMAČA VEST.
Weehawken, N. J. — Včeraj so pokopali soprogo Mr. Alojzija Avenika, najstarejšega uslužbenca tvrdke Frank Sakser. Pogrebne obrede je izvršil slovenski župnik Rev. Blaznik. Pogrebne sprejeda se je udeležilo veliko število rojakov. Številni venci in številna udeležba je pričala, da je bila pokojnica v naši naselbini zelo priljubljena.

Nemški odgovor.

Pričakuje se nemškega odgovora na drugo poslanico in sestavlja se pritožbo na Anglijo.

Washington, D.C., 2. julija. — Glasom poročil iz Berlina se nahaja nemški odgovor na drugo poslanico v nemškem glavnem stanu, kjer jo bo odobril nemški cesar. Pričakuje se, da bo dospel ta odgovor v sredo v Washington, potem ko se bo predsednik Wilson vrnil s svojega izleta v Cornish.

Združene države bodo v najkrajšem času predložile angleški vladi pritožbo radi zlorabe ameriške zastave od strani posameznih angleških trgovskih ladij. Pritožba bo tudi vsebovala zahtevo omejevanja ameriške trgovine vsled takozvane blokade.

Tajnik Lansing je danes objavil, da niso še končane preiskave glede slučajev, v katerih se je baje zlorabilo ameriško zastavo, da pa se bo vsak posamezni slučaj separatno prijavilo angleški vladi.

Slučaj parnika "Armenian."
Washington, D.C., 2. julija. — Dasi ravno še niso došla ofic. poročila glede potopa parnika "Armenian", so tukajšnji vladni krogi vendar mnenja, da ne bo slučaj tako resen kot je bilo sprva videti. Vedno bolj se utrjuje prepričanje, da je bila krivda kapitana, ki ni hotel na poziv ustaviti.

Veliko začudenje vzbuja to, da ni poslal ameriški poslanik v Londonu, Page, nobenega podrobnega poročila. Konzul Armstrong v Bristolu, ki je poslal prvo poročilo, je poslal danes nadaljnje. — Vseled napak pri brzojavljanju pa je postalo poročilo nejasno in državni departament je naprosil konzula, naj še enkrat odpošlje to poročilo.

Iz poročila se da povzeti imena par Amerikancev ter nadalje to, da se nahajata dva Amerikana v bolnici in da so bili trije drugi ranjeni vsled krogel. En Amerikane je bil na mestu ubit in eden izmed ranjenih je že podlegel dobljenim poškodbam.

Pozor, pošiljatelj denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni v Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljave kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriskem in ob obali Primorja, to je za TRST, ISTRO in DALMACIJO ob obrežju. Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and

addresses of above officers:

22 Cortlandt Street, Borough of Man-

hattan, New York City, N. Y.

Ta celo leto velja list za Ameriko in

Canada \$3.00

pol leta 1.50

pol leta za mesto New York 1.00

pol leta za mesto New York 2.00

Kvoto za vse leto 2.50

pol leta 1.25

četrtletja 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan

izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and

Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne

prihajajo.

Denar naj se blagoviti pošiljajo po

Money Order.

Pri sprejembi krajja naročnikom pro-

stimo, da se nam tudi prejane

hvalilnice naznani, da hitreje

najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta

naslov:

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 497 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION

MEMBERSHIP LABEL

RECEIVED

JUL 10 1915

KONCEM TEDNA.

—0—

Italijanskega iredentista Fran-

cesca Zottija slovenski list pise,

da bo razkril sifkartase, ki so

dobivali velikanske nagrade za

potniške liste. Zakaj pa ta list

vendar enkrat ne pove, da je u-

prav njegov lastnik, Francesco

Zotti, oigralil Jugoslovane za

\$750,000?

Zakaj ne pove ta list, kako je

uprav Francesco Zotti delal z

ljudmi, ko je vozil s staro najeto

škaflijo in jemal visoke cene?

Zakaj ne pove, kam so prišle

pošiljke v staro domovino, ko

jih ni dobil noben naslovnik, a

tudi ne oddajalec nazaj?

Čemu segati v daljavo, ko je

slaparica doma pri hiši?

Uredniku Zottijevega lista se

sanja, ali pa je postal blazen. Ka-

teri slovenski list v tej deželi je

kedaj pisal, da so Italijani v Ljub-

ljani in Rusi v Budimpešti?

Vsi kakor en mož. Glavna naloga vsakega rojaka naj bi bila, delati z vsemi silami na to, da se vsaj v eni točki zedinimo. Započeli smo akcijo za narod, nadeli smo si najsveteljšo nalogo, pomagati zatiranemu narodu v stari domovini. In če bi bilo naše delo uspešno, bi želi največjo pohvalo, kar jih pozna svet: Narod, iz katerega smo se rodili, bi nam bil hvaležen. Še v poznih rodovih bi živila zavest, da je pomagal k rešitvi naroda tisti majhen del rojakov, katere so že vsi smatrali za izgubljene in potupljene izgnance. Vsega so že nas dolžili, očitali nam vsakovrstne pregrehe, pokazimo se velikodušno, pokažimo in povejmo, da nam je že vedno draga zemlja, kjer smo prežili svojo mladost, da nam je svo-boda domovine več kakor vse na svetu. Umevno je, da za vlada, kateri so podrejeni naši rojaki, sprva ne bo zmenila za naš glas, ker ji ni posebno prijeten spomin na krivice, s katerimi je bila sila radodarna. Toda naš poziv bo vedno glasnejši, naših dokazov ne bo mogoče ovreči. Polagoma se bode v rojakih onkraj morja začela vzbujati zavest in začeli bomo delati skupno. Naše zahteve ne bodo pretirane, mi ne bomo imeli nobenih zahtevnih namenov.

Zahtevali bomo, da smo na zemlji svojih očetov mi gospodarji. Zahtevali bomo, da se bo moralo vprašati Slovence za svet v vsaki stvari, ki se bo tikala slovenskega naroda. Zahtevali bomo, da se pušči naše otroke pri miru ter da se jih vzgaja v slovenskem jeziku. Zahtevali bomo, da dobimo za svoj denar ravno tisto, kar dobila Nemec in Madžar za svojega.

Ne zahtevamo veliko, naše zahteve niso pretirane. Če bi bila vlada kolikoliška poštena, bi nam morala dati to sama od sebe, brez našega pritiska in prigovarjanja.

S tem, da narod zahteva svoje pravice, še ni rečeno, da ruje proti onemu, kateri mu vlada. Otrok se popolnoma nič ne pregreši zoper svojo dolžnost do očeta, če neče odobravati njegovega zločinskega ravnanja. Če je oče dober in če po očetovski ravna s svojimi sinovi, mu bodo otroci do smrti hvaležni ter se ne bodo nikdar pritoževali čezenj. Če je oče slab in če so otroci dobri, ne bodo nikdar hvalili njegovo ravnanje.

Vprašanje nastane, na kak način bi se dalo kaj doseči in katero pot naj ubremo, da bo prava.

Način, katerega smo se posluževali dosedaj, ni bil pravilen. Začeli smo postavljati temelj, pa smo ga obenem tudi rušili. Sedaj ni ne temelja, ne delavcev nikjer. Ker je bilo veliko takih, ki niso hoteli z nami, so začeli graditi na svoj način. Mi jih nismo pustili v miru, oni ne nas in tako se je zgodilo, da ni imel nikdo uspeha.

Iz strankarstva in osebne mržnje smo nasprotovali drug drugemu in slednjič smo smatrali socialiste in katoliške moze za večje nasprotnike slovenskega naroda kakor so Italijani, Nemci in Madžari.

Vzvišena ideja je bila naenkrat pozabljena, iz naših oči ni več sijala ljubezen do zatirane domovine, iz njih je šinil neizprosni srd do onih rojakov v novi domovini, ki so slučajno drugačnega političnega prepričanja, kakor smo mi.

Naše težnje in naši cilji.

—0—

VI.

V zadnjem članku smo omenili, kako je bilo z nami pred in takoj po ustanovitvi obrambne organizacije. Vse je bilo navdušeno v začetku, slednjič je pa to navdušenje precej pogojevalo in sedaj, kakor kaže, ga sploh več ni. Bati se je, da bo s to akcijo ravno tako, kakor je bilo z drugimi prepotrebni za ameriške Slovence. Ob rojstvu silno navdušenosti, slavnosti govori, narodna zavest, grmade fraz; vse to hitro poje-nja. Oči se ne blestijo več, roke se ne dvigajo več k prisegi: Vse za narod. Velika ideja je bila to, inako velika in pomembna, da je nekateri niti pojmiti niso mogli. Sedaj se zdi vsem, da je ni več, kljub temu, da še vedno živi v vsakem poedineu. Naenkrat je zavladala tišina, poskrili smo se pred silnim viharjem, namesto, da bi mu kljubovali. Vsak pravi: Saj bi bilo res lepo, če bi imeli nekaj tu v Ameriki, vse je bilo tako lepo izpejano, sedaj pa kar naenkrat nič. Namesto, da bi delali naprej, smo se ustavili sredi poti in kot se vidi, noga je prelena ali atrujena, da bi stopila še par korakov naprej. Jaz bi že bil, če bi bili tudi drugi. Sam pa takoli-tako ne opravi ničesar. Če bi bili vsi, bi že šlo.

Da, če bi bili vsi, bi moralo iti.

Mrtvi in živi.

—0—

Nekoliko spominov iz polpreteklosti; napisal Josip Stariha.

—0—

I.

Tako-le je! Dokler smo skupaj, ne poznamo vrlin svojih tovarišev in znancev in prijateljev. Vsakdanji ljudje so nam, loveči se za srečo, za častjo, za raznimi sladkostmi tega življenja. Vsaka njih malenkostna napaka nas zbode v oči, nam razvozlja klepetavost, da jezikamo in se čeljustimo prav nesporodno in popolnoma brez potrebe. Vsaka njih navada in razvada nam pride prav, da toliko višje lahko povzdignemo svoje vrline in svojo častivredno, nad vse spodobno osebnost. Če naš znanec preglasno kihne, že se spogledamo s svojim sosedom, če si v družbi seže s prstom v nos, se zgrozimo in pademo v omedlevice. In če spije za vrstjo štiri četrtinke zagorele božje kaplje, tedaj opazimo, kar smo v naglici dozdaj prezrli, da ima že davno rdečebakren nos, da ga torej natihem še bolj nesporodno srka kakor v družbi. Koliko jih je takšnih-le pijencev! Da, tako je... In čemu naj bi bilo drugače? Filozof molči in gre mimo... Toda pridejo časi, ko so

tovariši in znaneci in prijatelji odšli, ko so vzeli s seboj vse, kar nas je vznemirjalo. Nič več ne slišimo njih kihanja, ne vidimo njih prstov, luknjajočih po nozdrvih. Četrtnice ne ne svetijo več pred njimi, nosovi ne rdijo, pijanstvo je zadobilo vse drugačno obliko. Daleč so, nekateri se ne vrnejo nikdar več, drugi morda... morda... In razdalja, bodisi časovna ali krajevna, je našim srecem prijatelj, našim dušam uteha. Vse te takozvane napake zabriše, zakopije in sede nanje, da ni po njih ne duha, ne sluha. A iz njih grobov požene vse drugačno cvetje, bujni in dehteče, miglja, se sveti in blešči, pripoveduje in se žari v solnčnem žaru. In z začudenjem vidimo to, kar je bilo toliko časa zakrito našim zameglenim očem. Napake niso napake, grehi niso grehi... vse je samo življenje... človeštvo... Sreče se kriči, da je delalo krivice, duša se zvija v bolečinah in prosi odpuščanja... Tako je!...

Resni so časi in žalostni. Kje so oni časi belega kruha, egiptovskih lonecev, polnih čaš? Se črn kruh visi visoko, marsikatera roka je prekratka, da bi ga dosegla. A egiptovski lonci so prekipali, oparila se je njih juha in meso je izginilo, da nič ne ve, kam. Polne čaše so prazne in zapuščene, namesto sladke kaplje je v njih žolč in bridkost. Medli, izsesani obrabi okroglinokrog, žalost na obličju in v sreč, čas črnih obel in klobukov in prevreč...

Sam sedim proti večeru pri oknu svoje sobe. V majskih sapah valovi rž na prostranih njivah, srebrnoblato se svetilica vsakokrat, ko se vpoognejo nje bili. Kakor morski val, pluje proti obrežju, gre od začetka njive do konca, preskoči vlažni rjav pot, uhaja na drugo njivo, tretjo, in na obzoru se izgubi med temnimi smrekami... Tvoje življenje, o človek! Oddaleč se črtajo Karavanke, njih glave so ovite v belkaste rute, zebe jih še, prava pomlad še noče sen čez, se ne more še ločiti od morskih bregov, naselila se je sredi kraških dolin in čeri in se ji noče dalje. Pod temnozelenim gričem se dviga stebel dima visoko v večerni zrak, vlak sopiha v reber, prha, da se čuti vsa velika teža, ki jo vleče za seboj proti vrhu. Na desni se vidi stolp vetrinjske cerkve, prvo zelenje leze nad njim po slemenu zaraslih gričev. In tiho, tako čudno tiho je vse naokoli, še muhe ni, ki bi zabrežale okoli ušesa...

Tam zadaj pa črni Ljubelj... In tedaj, tedaj pridejo nenadoma, natihoma, po prstih — spomini. Vsa vrata se odpro in vsa okna, vse raze se razširijo in skozi nje prihaja, drug za drugim, obleden v prošle čase, ozarjen z zlato zarjo nekdanjih; spomin za spominom. Vsi beli so veličani na jugu, bela je Golica in Vrtača, bel je Stol in ves bel je Ljubelj. In doli od vrha proti temni dolini se vije bela cesta, zasuta z drobinim, skripajočim snegom. Pošastno moli golo vejčje v zrak, a po snegu drčijo sanke. Drčijo, drčijo... Kolikor dlje, toliko hitreje... hitreje... Noge s podkovanimi, novimi in z mastjo namazanimi čevlji so iztegnjene naprej, izpod si ve kučme gleda dvojje smehljaajočih oči, mimo ovinkov, mimo komaj vidnih kantonov. Truplo se obrne na sankah, oči pogledajo nazaj, smehljaajo se raztegnjejo usta:

"Ali si še zadaj, dohtar?" Dohtar si ne upa odpreti ust, trdo jih je stisnil med drčanjem, preveč mu jemlje sapo. Toda njegova glava klecne parkrat gor in doli, njegove roke se še trdneje oklenejo sank. V tem hipu se sanke ostro zaobrnejo in dohtar se valja po snegu.

"Ho... ho... čakaj, Stefan... ustavi se!" Toda Stefan se smeje in drči navzdol. In spodaj se ustavi in čaka.

Kje si sedaj, Stefan? Ljubelj še stoji, še sedaj je sneg na njem in na njegovi cesti in na rebri in na ovinkih... a kje si ti, Stefan? Tako sem vam ga torej predstavil, njega, ki je prišel izmed vseh prvi na vrsto, njega: profesorja Stefana Podbojca.

Ne pišem životopisov, raztrese-ni spomini so to, samo iskre, ki se ukrešajo nenadoma, ki tudi nena-doma ugasnejo. Ničesar ne nameravam z njimi, a vendar se morda dobi duša, ki se jih oprime, ki si z njimi poživji pogled v nekdanje lepe čase in z veseljem in ljubeznijo spomni tega ali onega, ki ga tukaj omenim. Mrtvi in živi, kolikor jih je v zadnjih časih dikalo skupen zrak z nami, kolikor jih je nosilo v srečih svojih ljubezen

do lepe naše domovine, kolikor jih je koprnelo po tem, da bi v kratkem mogli koristiti slovenskemu imenu, vsi naj se omenijo tukaj...

Spominjal sem se nanj še iz Ljubljane. A ko me je usoda zanesla v Celovec, je bil med prvimi, ki sem se natančneje seznanil z njimi, profesor Stefan Podboj. Omizje v hotelu Trabesinger je bilo vsak večer zbrano polnoštevilno. Na gorenjem koncu mize je sedel Stefan, preziral je. Malo pozneje je prihajal, vzel takoj jedilni list v roke, malo pozabavljaj in se smehljaajo oziral po družbi s svojimi dobrodušnimi očmi. Kje pa je ta nočoj? Kje pa oni? Takoj je zapazil, da manjka kdo izmed navadnih. Prihodnjaki treba ponj, prebiral si ne bo lokala. Tu je prostor za Slovence. Povečerja je navadno z dobrim tekotom, naročil četrtnico vina ali piva in pozabavljaj, da je pijacha zanič.

"Profesor pa samo pozabavljaj", se je namrdnila gostilničarka. Lojzka in sedla v prvi vrsti h kranjskim Janezom. Tja notri ni hotela. Pa profesor ni zabavljaj, vsaj v sreč svojem ne. Pri večerji se je navadno razvil razgovor o dnevnih novicah, o tem in onem, o političnih vprašanjih. Zastopal je svoje mnenje, pa ga ni vsiljeval nobenemu. Do enajstih, do polnoči se je navadno posedelo. Hotel je uvesti, da bi se redno menjavali obiski med celovškimi in beljaškimi Slovencei. Enkrat oni k nam, drugič mi k njim. Morda bi se bilo sešasoma obneslo, da ni prišlo v mesto, kar je prišlo tako nenadoma. Skrbel je za slovenske dijake, za društvo slovenskih visokosolcevo koroških in si pridobil zelo mnogo zaslug v tem oziru. Nabiral je ude za Matice Hrvatske, deloval tudi slovstveno in skupno s pokojnim dr. Sketom. Kar je bilo po najlepšega na njem, je bilo to, da je bil — človek. Človek v pravem in vznesenem pomenu besede!

Kemaj je bil odšel na počitnice, že se je bilo treba nenadoma vrniti v Celovec. Cesar je pokliče od kraja do kraja je šel njegov glas, visoko povzdignjeni glas. Sklel je Stefan tisto nedeljo svojo civilno obleko in je ni obdelal nikdar več, prevelil je profesorja v vojaka, a srea ni mogel zamenjati.

Počasi se je pomikal sprevred njegovih znancev z njim proti kolodvoru. Nabrušena sablja je tolkla ob koleno, dramila in pripovedovala nekaj čudnega, nekaj, kar se nikakor ni hotelo vjemati z resnico. Po zraku so prihajale in se naznanjale čudne reči... globoko navzdol so se pogrezali oblaki... globoko v sreč se je spočela žalostna misel, dvignila se slutnja in zasikala kakor kača...

Vlak je prisopihal, trebalo se je ločiti. Se zadnji stisk rok.

"Ne vidimo se več... nikdar več, prijatelji..."

Ob vstopu v kupej je še odprlo okno... prijatelji so stali nemo... tako čudno žalostno je postalo naokoli... Se migljaj z robcem, z rokami:

"Z Bogom..."

"Z Bogom..."

In bilo je prve dni v septembru. Tam, kjer smo tolikokrat sedeli s Stefanom, smo zopet sedeli nekoga večera. Med nami sta sedela Stefanov oče in stric. Ni bila posebna glasna ta družba. A ime Stefanovo je bilo vsem na jeziku, vsak je vedel očetu povedati kaj novega, kaj lepega izza sinovega bivanja v Celovec.

In očetu ni klonila glava, kvilsku je gledala in njegove oči so zrlle ponosno po omizju. Globoko navzdol se je potlačila žalostna misel, nad njo se je privila zavest:

"Padel je kot junak... izpolnil državljansko dolžnost in dolžnost do domovine."

Trčile so čaše, zazvnele v njegov spomin. Soba je dobila ime: Podbojeva soba.

(Pride še.)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata JOSIPA TURŠIČ. Doma je iz Pokojišča št. 2, fara Borovnica, Kranjsko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegovo naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Turšič, 1019 Prescott Avenue, North Chicago, Ill. (1-3-7)

Iščem svojo ženo MARIJO MAROLT, rojena Jagodic v Ljubljani. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi, ali naj se sama oglasi. — Anton Marolt, R. F. D. 7, Box 18, New Middletown, Pa. (3-7-7)

Na japonskem parniku.

—0—

Popotni vtiski ruskega častnika.

Japonski parnik "Miazima Maru" je zapustil vladivostsko pristanišče in plul najprvo proti Koreji; končni cilj vožnje je bila Japonska. Razum Japoncev in Kitajcev, ki so tvorili obinstvo III. razreda, je obstajala naša popotna družba večidel iz Rusov; le nekaj malo japonskih častnikov je bilo še med potniki.

Vse moštvo ladije, na čelu mu kapitan — majhna čokata postava z zagorelim obrazom, v katerem je zvito bliskalo dvoje sokotnih oči — je bilo sila uslužno proti nam, popotnim gostom. Z nobenim besedo, z nobenim izrazom niso dali spoznati Japonci, da smo bili še nedavno sovražniki. Mene je zanimalo posebno, da bi zvedel, kako mislijo naši nekdanji sovražniki danes o nas in o vojni. Morda bi se mi posrečilo, da s pomočjo kakega takega znanca, ki sem si ga pridobil medpotoma, pridem potem v Tokiju med japonske kroge; toda vsa moja prizadevanja v tej smeri so imela malo uspeha. Naši japonski sopotniki so bili zelo vljudni, zelo ljubeznivi, znali so pa izvrstno izogibati se neprilicnemu vprašanju in napeljevali pogovor na druge stvari.

Obrnil sem se najprvo do postarnega, dobrodušnega gospoda, japonskega mornariškega zdravnika. Na moje vprašanje: "Kaj je novega na Japonskem?" mi je odgovoril:

"Naznanjivejšje je zdaj, da eveto črešnje. Svetujem vam na vsak način, da ne zamudite v Tokiju praznika črešnjevca cvetja. Imamo troje svetlih dob; pomlad, ko eveto črešnje, poletje, čas lilij, in jesen, čas krizantem."

"Ali je res, da japonski narod z izidom rusko-japonske vojne ni zadovoljen?"

"Tega ne vem. Mi Japonci se ne pečemo s politiko. Seveda nam je jako žal, da smo zavoljo Kitajske morali pretrpeti prijateljske odnose z mogočno Rusijo. Bila je tako nesrečna vojna. Koliko neizmerno žrtve, koliko krvi na obeh straneh!... Kadar bode v Tokiju, ne zamudite si ogledati slavnosti črešnjevca cvetja!"

Kadarkoli sem tudi zatem poziskul s kakim drugim japonskim sopotnikom pričeti političen pogovor, nikdar nisem dobil direktnega odgovora: ta zapostavljen političnih stvarih je, kakor so me zagotavljali poznavalci dežele in ljudstva, narodna posebnost Japoncev. Japonce govori s tujcem o vsem mogočem, le o svojih političnih nazorih ne.

Parnik je bil opremljen z vsem komfortom, red na njem vzoren. Mali stržajci dvanaestih, trinajstih let so švigali na vsaki migljaj potnikov semtertja; da, trudili so se, da bi nam brali iz oči naše želje. V večjo udobnost je bil na ladiji tudi tolmač, ki je z ljubeznivo radovoljnostjo brez pomagal, če je nastala kje kaka jezikovna težkoča.

Dnevni red je bil urejen po angleškem vzgledu. Ob devetih zjutraj se je dobival čaj s prazenim narezanim kruhom; ob eni uri drugi zajutrk; ob šestih zvečer zopet čaj. Ako se je kateri gostov kaj zamudil ob začetku obeda, ga je zadel gotovo začuden pogled kapitana, ki je predsedoval omizju. Mnogo mojih rojakov se je naučilo na tej poti od Japoncev točnosti.

Iščem svoje bratrance ANTONA, JAKOBA in IVANA VOLČIČ. Prosim, če kdo ve za kojega, da mi javi, ali naj se pa sami oglasio svoji sestrnici: Josephine Glinšek, Box 311, Marianna, Pa.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da mi je nemila smrt ugrabila mojo prvorojenko

ROZI

v starosti 8 mesecev dne 29. junija in 1. julija smo jo izročili materi zemlji k večnemu počitku. Zahvaljujem se vsem onim, ki so prečuli celo noč v tolažbo moje nesreče. Posebno se pa zahvaljujem botru in botri Emili in Mariji Markič za prekrasni vence, katerega sta podarila v zadnji spomin.

Lahka ji bodi zemljica! Žalujejo starši: Frank in Jospina Kencilja. Pittsburgh, Pa.

Na želodcu bolni —

Gotovo, da že dolgo iščete olajšbe. Ne dajte se prevarati. Ne poskušajte. Rabite

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski Balzam) ter bote kmalu opazili njegove krepilne in tonične kakovosti. Posebno se priporoča pri zdravljenju neprebrave, težke prebave, znepeke, ponavljajoče mrzlice in otrpilih jeter. Okrevanci, stari in slabotni ljudje bodo tudi naši njegovo rabo zelo koristno. Cena 75 centov.

Čistajte, kaj nam je pred kratkim pisala ga. Mart. Pagaš, iz Moquah, Wis.: "Zahvaljujem se vam za Severov Življenski Balzam. Topla sem na želodcu, ter sem bila zelo slabotna, ter nisem imela nobene slasti. Pomnila sem eno steklenico Severovega Življenskega Balzama ter so vse te neprijetne izgnile. Prosim objavite moje pismo v časopisih v korist vseh tistih, ki enako trpijo."

Vsi lekarnarji prodajajo Severove Pripravke. Zahtevajte Severovo. Ako jih ne morete dobiti v vaši okoliščini, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

"KRACKERJEV" BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznано kot najboljšje sredstvo proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenice \$ 6.50

12 steklenice 13.00

V ZALOGI IMAMO

tuji čisti domači TROPINJEVEC IN SLIVOVKA kuhana v naši lastni destilaciji.

Nase cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00

Slovovitz per gal. \$2.75—\$3.00

Tropinjevec zaboj \$ 9.00

Slivovitz zaboj \$13.00

"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. 55c., 60c., 65c.

Catawba in Delaware per gal. 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj.

Naročilni naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pišaje jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

PIŠITE PO ILUSTROVANI CENIK!

"IZVRSTNO!"

Reza tega ne razume.

Milan Pugalj.

Glediški tajnik je bil poročen. To ga pa ni oviralo, da bi ne zahajal pogostoma na svojo roko v žensko družbo. Zadržuje čase mu je ugajalo stanovanje postarne subrete, gospodične Koridnove, ki stanuje v prvem nadstropju jako elegantne hiše. Trg, kjer stoji hiša, ne kaže posebno prometnega lica in je zaradi pokoja zelo prijeten.

Igralka ima pri sebi mlado služkinjo, svojo šestletno hčerko in sorodnico Rezo. Sama ne govori s človekom, dokler si ni uredila toalete. Njena soba je kakor oficina čarodaja. Na vsaki steni visi po dvoje in več zrcal, nad okni stoji veliko zrcalo, nad umivalno mizo se sveti veliko zrcalo in na stropu nad posteljo je pribito podolgovato zrcalo z brušenimi robovi. Po mizicah, omarih in mizah in omahar stoji lončice, večji in manjši, krtače in krtačice, bele in rožnate krpe, škaflice vseh barv in vseh velikosti in na podolgovatih krožnikih tube z mazili kakor pri slikarjih oljnatih barve.

Če popoldne kdo potrká se vse razvesele; gospodariča, ki ji pravi mater Alma, Reza, ki je dobila priimek soror, in mala drobna Olga, ki se je drži domače me "mravljinček."

Ho, vzkljike mater Alma, Peterlin prihaja.

In vse odšume v vežo, se postavijo po vrsti ob steni, primejo z levico zadaj za domače halje, jih zaokrožijo in stisnejo k nogam, a z desnicami po vojaško salutirajo.

Reza ima konservatorij in živi sicer v Pragi, kjer poučuje na ne-šoli klavir in petje. Stara je okoli petindvajset let. Spada med tiste ženske, ki so za človeka brez pomena, dokler z njimi ne govori. Ni lepa in ni grda. Na možkega more učinkovati šele takrat, kadar z njim obuje. Vse je odvisno od njenega družabnega postopanja, od njene figure nič.

Gospod Peterlin stopa po veži malomarno, v suknji in s cilindrom na glavi in se ne ozira na domačice, ki stoje v običajni pozi in salutirajo. V predsohi odloži suknjo, cilindar in palico, in ko hoče suknjo obesiti, skoči vanjo Reza, a za cilindrom zagradi Olga in v takne vanj svojo drobno plavalas glavičo.

Mater Alma ga prime za desnico in mu jo obrne tako, da se obesi nanjo z levico. Odpelje ga v sobo in posadi na divan. Ključ ga s hrvaško končnico: Kako, tajniče? Da si mi zdrav, tajniče!

Zmenita se za vino, za rdečo, črno ali belo, in služkinja ga gre iskat. Med tem prideta Reza in Olga brez suknje in brez cilindra. Olga pleza po materi, zdaj po kolenih, zdaj po ramah, Reza sede na drugo stran tajnika in prične se zabava. Pripovedujejo si najprej novosti dneva in pridevno k vsaki komentar. Potem poje tajnik najnovjši dvotip, ki je po navadi precej pikanten. Ko se mater Alma in soror Reza nasmejeta, poljubi mater Alma Olga glasno emokaje in reče usmiljeno: Ubogi mravljinček, vsega te bodo pohujšali!

A mravljinček se ne zmeni ne za dvotip, ne za opomnjo materine in pleza iz naročja za vrat. Jaha s prijaznim otroškim obrazom, z drobnimi ročicami se drži matere za čelo, a tenke nožice z dolgimi rjavimi nogavicami in z rjavimi šlapicami moli daleč naprej.

Med tem prinese služkinja vina. Gospoda trka in obnavlja bratovščino. Peterlin daje prednost materi Almi in ne ve se, ali zato, ker mu je bolj pri sre, ali zato, ker je gospodinja. Olga zadržuje v naročju, a gospoda leze skupaj in se nazadnje tišči z ramami in drži z rokami. Gospod je sijajne volje. Enkrat poljubi lice, sence in lase Reze, enkrat matere Alma. Reza se ozre večkrat po strani nanj in takoj nato pritisne čelo na njegovo lice, ker se ji zdi v svoji dobri volji in šegavosti ne navadno lep in prikučen. Obraz mu žari v neki sveci rjavi luči, zobje se mu svetijo izpod nevelikih črnih brk in čelo mu je visoko in jasno. Če mu napravi katera poklon, ga odbije z veselimi sarkazmom, da odleti, kakor bi vrzel žogo ob steno. In ko mu šegavo pokaže mater Alma svojo nogo do kolena, se namrdne s kratkočasnim preudarkom.

Za moj okus nekoliko preborno! In vsi se smejejo, tudi mater Alma, dasi je nekoliko užaljena.

Nekoč je nedeljo je prišla nena-doma neka ženska in jih zmotila. Subreta je morala k njej v sosednjo sobo in z Rezo sta ostala sama. Mračilo se je oprezno in počasi. Ker so visele preko okna goste zavese, je bilo v sobi še hitreje vse temno kakor zunaj. Omare, postelja, slike po stenah, drobne figure po mizicah v kotih — vse je utonilo kakor v črni megli. Peterlinu so se jele ustavljati besede, kar je bilo nekaj izrednega. Mesto šale je silila vanj neka megla kakor tista, ki se je zdelo, da je zagrnila pohištvo. Iz tretje sobe se je čulo oddaljeno govornje. Služkinja je odprla vrata in rekla:

— Ali naj prinesem luč?

In oba sta se oglasila obenem, kakor da bi se bila tako dogovorila.

— Ne!

Reza je molčala. Sedela je sključena naprej, glavo poveseno na levo in roke v naročju. Peterlin je neprenehoma čutil v nosu vonj njenih rjavih las, mehoben, lenoben, prijeten vonj, ki obveva in opreza ude kakor mlačen veter, pijan vonjave vročega rožnatga polja. Pretegnil se je, nagnil nazaj in gledal od strani Rezin život. Spominjal se je od prej temne rdečine njene obleke, o kateri se mu je zdelo, da se ji nenavadno prilaga. Njen vrat mu je ugajal. Bil je bel in vitek ženski vrat z nenavadno lepim tilnikom. Prijel jo je naenkrat z roko, jo pritisnil k sebi in ji poljubil ta tilnik. Nato jo je nagnil nazaj in ji poljubil ustne. Pri tem je čutil neko posebno gibčnost in mehko-bno njenega telesa, kakršne — si je domisljal — do takrat še ni imel v svojih rokah. In dvignil jo je zopet nazaj in se nežno zagrizel v njen tilnik.

Reza je naenkrat dvignila glavo in se vzvratila, kakor bi se prebudila.

— Kaj pa delava?

Peterlin ji ni odgovoril. Ko se je ozrla vanj, jo je poljubil na oko. Nagnil jo je nazaj in pritisnil svoja usta na njena. Tako sta mirovala dolgo.

Mater Alma je odprla na široko vrata in se oglasila.

— No, ta je lepa! Poljubujeta se, saj sem vedela. Nežka, daj luč!

Prišla je v sobo z Olga, ki se je držala okoli vrata in ji visela po životu. Sedla je k njima in jih ogledovala. Čudila se je in dejala nekoliko pikro.

— Pogledj jih! Izgledata kakor dva idealizirana poeta.

Luč jima je bila zopna. Pekla ju je v oči in bilo je tudi, kakor bi izginila iz sobe vsa tista topla ubranost in bi postalo mrzlo kakor na jesenskem strnišču.

— No, ali se bosta kaj oživela? Pojdita, pojdita, oslička zaljubljenca!

Vstala je, položila Olga nekoliko trdo na posteljo, da je zajokala in ji zlezla nazaj za vrat. Odnesla jo je s seboj v kuhinjo in se jezila tam nad Nežko, čemu spušča take babe v hišo, kadar imajo že itak obisk.

Peterlin pa je med tem zopet objel Rezo, jo nagnil nazaj in pritisnil svoja usta na njena. Ko je odhajal, mu je šla Reza odpirat. In med večnimi vrati jo je poljubil na usta — dolgo in strastno.

Odšel je počasi po prazni ulici in si izmislil do doma najdaljšo pot. Hodil je nad eno uro in spotoma mu je bilo toplo in blago. Doma je šel tiho v svojo sobo in legel. Spal je sladko in zadovoljno.

II.

V kavarno je zahajal po kosilu, da je bral jutranje časopise, in zvečer po šesti uri, da je bral večerne. In po kosilu in po šesti uri je šla mimo kavarne Reza z Olga ali s prijateljico ali tudi sama. Nasmejala sta se prijazno drug drugemu, in ta pozornost od njene strani mu je laskala. Enkrat jo je dobil tudi spotoma, ko je zavil v kavarno. Bila je sama.

— Kam? jo je vprašal, a Reza se je smejala z očmi, gledala vanj in zganila rami. To, kako je zaokrožila pri tem ustne, mu je bilo še posebno všeč. Predlagal je izprehod ob reki, ki je tekla skozi mesto, in šla sta. Razkrila mu je spotoma vse; kdo je njen oče, kje je in tako naprej. Mati živi ločena, oče ima neko nesramno mlado žensko. Njeno življenje je nevelselo. Ljubila je že večkrat, a vselej je bila nesrečna. Njena slabost tiči v tem, da je predkritična. Moški se pritožujejo, češ da so ženske hinavke, a njej se zdi, da žele sami hinav. V Pragi, kamor se kmalu vrne, živi enolično. Čehov, s katerimi se je seznanila do zdaj, ni mogla ljubiti. Če jo obišče v Pragi, naj pride v nedeljo. Razkazala mu bo vse in ves dan ostane pri njem.

Prišla sta v gostilno na praznem koncu mesta in sedla v drugi prazni sobi za vrata. Dobil sta vina, in ko so utihnili v sosednji sobi koraki, se je sklonil Peterlin k njej in jo objel, tiščal k sebi in poljubljaval v dolgih strastnih poljubih na usta. Če je kdo odprl vrata, je pripovedovala ona naprej in svačkala bele krušne drobtine.

— Pusti to, je dejal on, ker se mu je zdelo mečkanje belega kruha, ki je postajal pod prsti siv in nazadnje črn, neprimerno in neokusno.

Reza ga je hvaležno pogledala in postrela drobtine z dlanjo pod mizo. Nato si je obrisala roke z robcem. Pravila je, da se ona več ne kapricira na takega prijatelja, ki bi jo poročil. Skromna je in srečna, če ji kaže simpatije človek, s katerim lahko in rada obuje.

Soba je imela bele stene in na njih je viselo par zelo majhnih črnih slik, menda fotografij domaćih in sorodstva. Mize so bile bele pregrnjene in za neveliko štirioglasto zrcalo z drobnim zlatim okvirjem so ble zataknjene velike bele rože iz papirja. Bilo je nenavadno svetlo in jasno.

Peterlin je resno mislil nato, da bi obiskal Rezo v Pragi. In dejal je odkritosrečno:

— Pripeljal bi se k vam, a z denarjem je vrag!

— Seveda... Veste, stanovanje vas ne bi nič veljalo. Stanovali bi pri meni, spali bi na zofi, ali če bi hoteli, tudi na postelji, potem bi spala jaz na zofi...

— E, e...

— Ljudje so lahko povsod — pošteno. Če spita dva vsak v svoji sobi ali v isti sobi... lahko se vedeta enako dostojno. Jaz bi rekla gospodinj, da se pripelje moj brat. Ali ste mi kaj podobni?

In ko sta vstala in plačala, ga je potegnila pred zrcalo.

— Slaba je. Nič mi niste podobni. Jaz imam podolgovat obraz, vi pa okroglega. Jaz držim spodnjo ustnico nekoliko prego gor, vi pa zgornjo preko spodnje.

— Nekaj sva si že podobna, saj sva oba človeka. In za gospodinjjo utegne biti to dovolj.

Pet dni pozneje je prejel Peterlin od Reze pismo, kjer mu je pisala, da obišče zvečer gledišce — parter, vrsta deveta, sedež sedmi na levi — in da jo bo veselilo, če se snideta za par hipov. Prišel je sedel na prazen prostor za njenim hrbtom med prvimi in drugim dejanjem. Opisoval je kratkočasno njena ušesa. Če se pogleda pri luči mimo njenega lica, pa zamrgoli majhnih belih dlačic, ki se premikajo druga mimo druge, kakor bi marširale. Njen nos je obrnjen nekoliko na levo plat, kar se pa tiče linije v profilu, ne dela skaze.

Po drugem dejanju — igrali so Puccinijevo "Madame Butterfly" — sta odšla iz gledišča. On je živžgal melodije, ki jih je ravnekar mimo grede poslušal, stiskal in skrival glavo v dvignjeni ovrtnik svrtnika, kakor bi ga zeblo, in ji ponudil roko.

— Zejen sem, je rekel. Pojdiva na pivo.

Šla sta v krčmo, kjer je bilo mnogo pivecev. Od vseh miz so ju ogledovali. Reza je sedla tako, da jim je obrnila hrbet. Ona je bila vino, on pivo. Govorila sta malo in zdelo se je, kakor da bi poslušala druge ljudi. Ali tudi za te se nista brigala.

Iz gostilne sta šla v kavarno, kjer je igral preglasen orkester. Kdor se je hotel tam sporazumeti s svojim prijateljem, je moral kričati. Ni bilo odstavka, ki bi ga ne ponovili godev v fortissimu. — Godli so na vso moč "Promisli, Marženko" iz "Prodane neveste", in takrat se je Peterlin na glas, a nekoliko umetno smejal.

Ko sta šla iz kavarne, se je že nagibala noč, a njima se je zdelo, da sta komaj dobro stopila iz gledišča.

— Zdaj je spomlad, konec aprila... ta zrak, taka noč, to mi se ugađa, je dejal on. Ali ne bi še malo početala?

— Da, je pritrdila ona in se obesila nanj.

Šla sta iz mesta proti drevoredu. Vse je bilo tiho, nikjer nikogar. Hiše so spale, dolge ulice in ceste tudi. Po drevoredu je kapala rosa od še golih vej in vejice, po katerih so čepeli popki brstja kakor orehi. Nebo je bilo polno zvezd in šep je sijal iznad daljnega hriba, kakor bi nameraval tisti hip izgniti. Ozračje je bilo sveže in zdravo.

Prišla sta daleč v gozd do klopi. Peterlin je sedel in si posadil Rezo nežno in mehko na kolena. Sede je sskel svrtnik in jo zavil

vanj, kakor bi se bavil z bolehnim otrokom.

— Ali te zebe, je vprašal in glas se mu je tresel.

— Ne... Kako!

Oklenila sta se drug drugega, vzdihnila sta nevede in nehoti, svrtnik je zdrknil med tem na tla, ne da bi kateri opazil. V poljubih nista mogla najti več dovolj lasti in potešenja za tisti veliki ogenj ki se je vžgal v njunih telesih in zaplamtel nočjo kakor še nebenkrat ne.

Čez dolgo, ko se je širila že okrog siva in trezna jutranja svetloba, ko ni bilo več ne zvezd ne meseca, je rekla ona, sloneč z obrazom na njegovi rami.

— Jaz sem vedela, kaj bo... ko sva šla iz kavarne, sem vse vedela.

In to je pravila, kakor bi očitala nekaj žalostnega sama sebi in ne njemu.

— Pojdiva! Je dejal pogumno Peterlin.

— Počakaj še majčkeno... poljubi me... tako... zdaj, če ti je prav!

Ko sta se poslavljala na koncu drevoreda, se je obešala ona nepretrogoma nanj in vzdihovala.

— Doma me bo Alma pikala...

— Saj res; že dolgo me ni bilo k vam. Jutri pridem!

— Ne, bolje je, da ne!

— Ohrani Bog te v evetu, j; zaklinal naenkrat in ji stresel krepko roko. Okrenil se je in korakal veselo in moško po praznih trotoarjih. Žvižgal je nalahko in se vmes včasih posmehal samemu sebi.

— Ti si grd človek, je mrmral zadovoljno. Kaj pa delaš? Zopet si skočil čez ojnico!

Bil je vever in čil, kakor bi bil prestal neko nevarnost ali dovršil nalogo, ki ji jo bil moral izvršiti. Zdal bi ostalo na enkrat vse za njim, kar je bilo nevarnega ali ukazane, in on bi bil prost skrb, zadovoljen in vesel.

— Končano je, končano je — je polglasno brenčal, kakor basist v operi.

Doma je došel tiho v svojo sobo se naglo sskel in zaspal. Zjutraj mu je pretila žena s kazalecem, a on se je zravnil pred njo, stopil s prsti desne noge postrani pred levo, držal pokonec peto, položil desno roko na sree, iztegnil levo v zrak in zadeklamiral:

— Jaz sem Rado Peterlin, tvoj verni Lohengrin!

V ohlapni spalni srajci z zavilnimi rokavi in zelenimi obšitki, v rumenih spodnjih hlačah, ki so se tesno oprijemale nog, kuštrav in nekoliko zapit je učinkoval jako kratkočasno.

III.

Že drugi dan je prejel v pisarni od Reze pismo. Pisala je, da gre popoldne daleč v predmestje po opravo. Ljubo bi ji bilo, če bi jo spremlil. Sedel je tako za mizo in ji odgovoril brez vzroka in pomsleka.

— Ker mi je vsled nujnega posla nemogoče ugoditi Tvoji želji. Te prosim, da me oprostiš.

Ko je čital po kosilu ali proti večeru naslednje dni v kavarni časopise, sedeč tik velikega svetlega okna, se mu je vsakokrat zadelo, da stoji nekdo zraven na trotoarju in ga gleda. Dvignil je glavo in videl Rezo. Pokimal ji je v pozdrav in se nasmešnil, a temu nasmehu ni manjkalo ironije.

In zraven si je dejal v mislih:

— No, ta je lepa! Vedno mi gleda čez rame!

Drugi je oddaleč videl, da ga je čakala. Ozirala se je sem, ozirala tja, in ko ga je na križišču zagledala, jo šla naravnost proti njemu. Z njo je bila Olga, in da bi se izognil pogovoru z Rezo, kateri bi se moral opravičevati, je govoril z otrokom. Pobožal je njena nežna lica in rekel:

— Kako je s tabo, mravljinček?

— Dobro, je rekla. Mama mi je kupila medveda, ki renči.

— Pa se ga ne bojiš!

— Ne! Saj ni živ. Pridite ga pogledat. Če je vam prav, ga vam tudi prinesem pokazat.

— No, to mi je ljubše! Prinesi ga!

— In vi, gospodična? Izgledate imenitno. Toda... v pisarno moram.

In poklonil se je in naglo odšel.

Drugi dan sta prišli k njmu v pisarno z medvedom, velikim, rjavim in smešnim, ki je zarenčal, če ga je kdo nagnil naprej. Peterlin se je vlnudno smehljaj, ali v mislih si je govoril pikro in nejevoljno:

— Vsako priliko izrabi, vsako priliko... in vse to tako vidno, tako namenoma. Na zadevi ni okusa... Pusta ženska stvar, prehajajoča v neprijetnost.

Iz ročne torbice je privlekla Reza podolgovati sliki. Rekla je, da

jih je prejela ravno od fotografra.

— Mislim, da ni nobena posebno dobra, je dodala.

Peterlin je čutil, kaj pričakuje. Želi, da bi jo zaprosil za eno ali drugo, in tega ni maral napraviti. — Obe sta jako dobri, je pohvalil, in gledal je njo in sliki. Pri tem je videl, da predstavlja sliki lepšo žensko, nego je ona. Krog ust ji je drhtela trpka poteza, ki ji je kazila vse obraz. Iz vseh kotov — iz oči, okoli ust, okoli nosu — je silila na dan neka posebna jezna žalost, ki se mu je zdelo smešna. Njen nos, nagnjen nekoliko na levo plat, je bil brez izrazu, dolg, pust in neskončno zapuščen, izgubljen, prazen in nemest. Kadar je vzdihnila, se ji je napel vrat, ki je bil sam na sebi bolj moški nego ženski, in na njegovem vrhu je izginila majhna in neproporcionalna brada. Skril se je pod kožo, kakor bi je sploh ne bilo, in od ust do izreza nebluze se je širila prazna dolgočasna in brezoblična plast vratu.

— To se motite, je dejal Peterlin, namreč... glede slik. Obe sta prav izborni. No, zdaj pokaži še ti, mravljinček, svoje. Daj sem medveda!

Vzel ga je v roke in nagibal naprej, da je porenčeval.

— Prav dobro, je rekel, prav dobro.

— Jaz — se je oglasila Reza s hripavim glasom — te dni odpotujem... v Prago.

— Tako, tako, je kimal in skoro ni mogel skriti veselejšega čustva, ki ga je naenkrat preplavilo.

— Precj se morava še vsekakor videti... za dalj časa, gospodična Reza.

— Da, prosim vas! Gotovo, kaj ne?

Odšli sta. — Na pisma, ki jih je dobival pozneje, sploh ni več odgovarjal. Čemu plačuje postreške, si je mislil. Ali ji preostaja toliko denarja? In po mislih mu je brodil z neko jezo posebno to, da živi v življenju ljudi, ki ne znajo nobene stvari končati. Vse, kar jim pride pod roko, vlečejo v neskončnost. Ko vidijo, da je že davno pri kraju, slepe sami sebe, da bi ne videli. Čudni ljudje! Car najlepših stvari je mnogokrat, če ne vedno, v njihovi kratkobi končnosti!

Natakar v kavarni mu je prinesel velik popirnat zavoj. Rekel je:

— To je dala neka gospodična za vas. Rekla je, da je perilo.

— Dobro, dobro.

Peterlin je pri koncu nekoliko razvil in videl ogromen šop velikih strupeno-rumenih močvirnih rož.

— To naj znači ljubosumno ljubez... Smešno, zopno...

Premislil je, zavil nazaj in dal natakarju.

— Vržite, prosim vas, v stranišče!

Postalo mu je mučno. Ko je stopil v novo ulico, je gledal pozorno daleč naprej po ženskah, če bi ne opazil morda kje njenega slavnika, da bi se se pravočasno umaknil. V kavarni je sedel v skrite kote. Če je sedel pri oknu, ga je zagnil. Koncem maja — bila je nedelja — je prišla k njemu na dom. Čital je neko dramo.

— Prosim, oprosti, jaz odhajam — — — prišla sem, da se poslovim.

Govorila je naglo. Ponudil ji je prostor na zofi.

— Vedela sem, da je vaša, tvoja... ne vem kako bi ti rekla. —

— Kakor ti je laglje!

— Vedela sem, da je tvoja žena odpotovala... k staršem ali kam.

— K staršem, imáš prav. Za teden dni.

— Prišla sem, da izvem... Jaz sem jako nesrečna! Tebi je neprijetno, mučno, vem, a jaz, ne zameri, trpim, strašno trpim —

V sobi je bilo nekoliko mračno zaradi težkih temnordečih zavese, ki so zastirale od obeh strani skoro do srede okna. Po temnih stehnah so se zamolklo svetlički okviri slik in figure, ki so bile po slikah — se je zdelo — da gledajo in strme vse v Rezo, v neznanko, ki je niso vajene, in čakajo, kaj bo naredila. Tudi kipi in kipe na omari nasproti zofi so zrlj vanjo. Posebno pozorno in smešno je škilil veliki Kitajec v pisani halji in rdeči kapi.

Rado je vstal, stopil k oknu in si stiskal nos. Nato je nenadoma trikrat kihnil.

— Ne norčuj se, ah... Kaj ti je?

Ni, saj se ne norčujem. V nosu, čisto pri strani, mi raste neka brka. Če to izpulim, kihnem dvajsetkrat zapored.

Peterlin je zopet silovito kihnil. Dodal je z ihtečim glasom: Izpulil sem jo... po nesreči...

— Jaz nisem, je dejala ona s tresočim glasom, jaz nisem...

— Kaj nisi?

— Vlačuga, je zakričala in začela naglo in tiho jokati.

— Kdo ti misli? Bog ne daj! Ti si dobra, poštena enka. To stoji. Ti si predobra. Tvoja slabost je dobrot!

Počasi je ponehala ihteti in iz torbe je privlekla moško pismo.

— Mnogi, je rekla slabotno, me žele, a jaz, jaz...

— Ti jih ne maraš!

— Dobri, boljši gospodje...

tukaj...

— Jasnio!

Tukaj mi je pisal gospod dr. Bajt, profesor, mlad... zvedela sem, da bi me rad poročil.

Peterlin pogleda vanjo stoječ sredi sobe, tiščec robez na nos in si misli: Za božjo voljo! Zopet nima popolnoma nič brade! Utopila se je v prostranem vratu. In na glas pravi:

— Dr. Bajt je simpatičen, poznam ga. Imenitni fant!

— Vidiš, ponuja se mi. Evo, njegovo pismo.

— Ljubi ga!

— Ne maram ga!

— Jasnio!

— Kako to... jasno?

— Jasnio, naravno!

— Ti si pa oženjen!

— Da!

— Nesrečno!

— In me ne maraš!

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-ber-ton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUGE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.

JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne poli-tijate naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priročeno.

Uredništvo G. N.

VAŽNO NAZVANILLO.

Vsem krajevnim društvom JSKJ. se tem potom naznanja, da nimajo pošiljati v glavni urad nobenega zdravniškega spravevala za bolniško podporo za dalje časa, kakor do dne 1. julija t. leta, dokler se ne vidi, kako izpade volitev glede centralizacije. Volilni listi in poročila zelo počasnoma prihajajo v glavni urad. Naznanili bomo, kakorhitro dobimo poročila od vseh.

Če bode večina za odpravo centralizacije, bode stopila v veljavo s 1. julijem in od tega časa bodo društva morala sama plačati podporo. Jednota bode prevzela le stare bolnike, kateri bolehalo nad šesti mesecev. Če se to zgodi, bode odpadel assement za bolniško podporo takoj meseca julija in s tem tudi bolniška podpora od Jednote.

Nadzorniki Jednote se sudejo v glavnem uradu sredi julija in bodo ukrenili, kar bode potrebno za to spremembo. Vseled tega bode moral tudi assement nekoliko zmanjšati, kar naj gg. tajniki blagovolijo vzeti na znanje. Assement od članov vseeno lahko pobirate. Če ne bo šla bolniška podpora na Jednoto, Vam ostane v društveni blaginji.

Z bratskim pozdravom Vam udani: GEO. L. BROZICH, gl. tajnik.

Anton Rebula in godovi.

Franc Milčinski.

Dandanes ima res že skoraj vsak sleherni človek svoj god; zato nimajo godovi, če se stvar bolj natanko premisli, pravzaprav nobene važnosti več in — moji častno besedo! — jaz samoodsebe ne bi svojega niti povohal ne! Ako navzlic temu praznujem vsako leto svoj god in sicer — to moram priznati — tako svečano, kakor se niso nikdar poprej praznovali godovi v naši rodini, tudi ne v naj-sijajnejši njeni dobi, namreč tačas, ko je bil moj praded Martin cerkveni ključar in upravičen, nositi nebo pri procesijah, nisem jaz kriv temu, ampak zgolj moj izvrstni prijatelj Anton Rebula, hišni posestnik, mestni oče in član za Haderlapov spomenik v beli Ljubljani — Bog mu daj zdravje!

Vsak človek ima pač svoje vese-lje, ta to, oni ono. No, in Antona Rebula veselijo godovi prijateljev, nabira jih, zabeležuje jih v svoj žepni koledar, a kadar detoke, jih točno in temeljito in brez pardona slavi! Ne iz kakih sebičnih nane-nov, tudi ne iz političnih, kakor mu je že očitala nevoščljivost, ne; zgolj iz najčistejšega, plemenitega, idealnega navdušenja za go-dove samebnebi! Poznam moža od podplat do pleše in jamčim zanj: stvar mi gre res od srca!

Moje ime je Franc in moj god je tretjega decembra. Tačas ni An-tona Rebule že skozi ves teden po-

Govori so vobče tostran Sote tako malo priljubljeni kakor sa-lonske suknje: le kadar ni nika-kor drugače, jo oblečeš ali jih po-slušaš — z žalostno vdanostjo v srec. Toda Anton Rebula ima men-da poseben dar jezika: o vsaki priliki se zbere pri njem vse polno hvaležnih poslušalcev, celo iz dalj-ne Skofje Loke prihiite rodoljubji ga poslušat, a ko se poslove, ne morejo prehaliti njegovega vina. Takšen govornik je Anton Rebu-la! Govori počasi, z zamolklim glasom, važno in resno, kakor da stoji ob odprtem grobu nepozabne-ga prijatelja, a z natančnim izgo-varjanjem vseh končnic ume ra-finirano povišati svečanost trenot-ka.

Zadnjič sem pisal za njim in so se njegove, deloma naravnost na pozicijo spominjajoče besede gla-sile takole:

"Slavna družba! Velepomem-ben dan biva nočoj v naši sredi-ni! — Redke so tiste rože, ki evo-to v krutem zimskem času pod ledeno odejo tembolj nas mora raz-veseliti tista, ki s svojim jeklenim značajem premaga vse temne ovi-re in se povzpne do sinjega soln-ca. Taka roža, slavna gospoda, se-di nočoj v naši sredi! (Klic: Ži-vio roža, živio!) — Slavna gospo-da! Leta teko in mi z njimi. Kdor vidi sivi las, sivi prijatelj Francu že odmeva z značajne glave, ne bi verjel, da je ta sivi las, ta častit-ljivi sivi las, slavna družba, kdaj z menoj vred trgal blače tretjega gimnazijskega razreda. Mnogo je bilo tovarišev, ali le on je bil tako kremenit in jeklen značaj, da mi je pušal prepisavati latinske na-loge. Tega mi nikdar ne pozabim in naj me krije črne večnosti grob! — Vi vsi odkritosrčni prijatelji, tukaj zbrani, umete moje čute, saj tudi vi dobre veste, kar je istina, da je v teh razburjenih časih en prijatelj boljši kakor — najlju-tejši sovražnik! — In ta moj od-kritosrčni prijatelj obhaja danes svoj častiti imendan. Veselil sem se tega dne, kakor se veseli skrb-na mati svojega ljubljenege sina. Mislim, da govorim vam vsem iz prijateljskega srca, ako v tem od-kritosrčnem trenotku prav iz dna srca dvignem svojo čašo z željo: Prijatelj Franc, Bog živi tvoj god!"

Na to velikansko navdušenje — saj vino ima Rebula res dobro — kozarci zvene, požrtvovalna gr-la zaokrožijo "Kol'kor kapljice". Rebula mi emokne poljub na lice, njegova nahočna milostna poteg-ne vlažnost skozi nos, kar naprav-lja v sree segajoč vtisk globoke ga-njenosti, skratka: moralčen us-peh govora je veličasten. Prizna-ti se mora, kar se tiče godov, ni iz-lepa kdo kos Antonu Rebuli.

Seveda je treba odgovarjati. V ta namen sem si že pred leti pre-skrbel primeren govor, in ker je dovolj ugajal, ga vsako leto kar ponavljam; kaj bi, kaj drugi go-vorniki tudi vedno isto mlatijo! Moj govor je torej tak, prispomi-nam pa zaradi lažjega umevanja, da je šaljiv:

"Dokaj slavna gospoda! Skoraj nisem vreden tolike slave za tako skromno zaslug, kakršna je moj god. Res je sicer, da imajo krstna imena tudi svoj pomen za življe-nje. Kak Mirko ali Danilo n. pr. je nemogoče, da bi bil dimnikar ali izdelovatelj sodavice ali kaj takega, prisojeno mu je sigurno kaj višjega. Nasprotno kaka Muci ali Fifi more postati po mojem občut-ku le baletza ali k večjemu še so-proga zelo mladega poročnika, do-čim ji je kariera vseučiliške pro-fesorice ali tudi le otroške vrtar-nice neizprosno zaprta. (Smeh, da-me stiskajo glave). — Moje ime Franc je čisto indiferentno; Franc je lahko vladar ali čevljar — pri Sodarju so imeli celo kozlička, ki je slišal na to ime. Moje ime torej ni, da bi zaslužilo posebne slave. Vem tudi, da mi ga ti, prijatelj Anton, nič ne zavidáš. Tudi ako slučajno ne bi bil zadovoljen s svo-jim lastnim patronom Antonom, zamenjati ga le ne bi hotel, kaj ne, z mojim, s Francem! So pač drugi mo-že se v sveti zgodovini, ki bi ti njihova imena bolj dišala kakor mi skromni Franc. N. pr. Noc, očeak Noe, ta bi se ti prilagal; rad ga je pil in barko je tudi vozil! (Ploskanje, krohot in tepanje z nogami. Prijateljju Pečatu se zale-ti kos klobase. Anton Rebula se joka zadovoljnost in me potem v znak znak priznanja priznanja vščipne v stegno). S tega stališča moj god gotovo ni vreden vseh onih razglednic, pisma, torte, šop-ka, govora in povrh še tako ob-sežnega poljuba! Ali Anton Rebu-la ve, kaj dela! Gospoda moja, An-ton Rebula je moj najboljši prija-telj, hkratu je najbolj zvit ka-najcaja tega stoletja. (Hrupno, ce-lo minuto trajajoče navdušeno pri-

trjevanje. Rebula se ganjen klan-ja). Jaz ga poznam! — Gospoda moja, res je, da je v tretji šoli pre-pisaval moje latinske naloge in sicer tako previdno in izbirično, da je dobival vedno boljši red ne-go jaz. Ali čega danes gledam ve-ljavnega hišnika, mestnega in rod-binskega očeta, srečnega soproga (Živio gospa!) in spoštovanega od-bornika za Haderlapov spomenik, se bridko kesam, zakaj nisem jaz prepisaval njegovih latinskih na-log! (Krohot Rebule s spremlja-jem mešanega zboru). Potem bi bil nemara danes tudi jaz posest-nik hiše in soproge, mestni in rod-binski oče in odbornik za onegav spomenik — tako pa sem suh uradnik X. razreda in še to ne bi bil, da se ni zame krepko zavzel ranjki glavlar pl. Tropfen, ker sem vsak večer do dveh z njim igral domino. Revez sem in revez bom in moj dobrosrčni prijatelj Rebula pri najboljši volji v resni-ci ne more ničesar, prav ničesar najti, na čemur bi mi mogel česti-tati, razen mojega godu! (Rebula: Oho, oho!) Tako je! Prosim, kar povej, ali si mi že kdaj na čem drugem čestital, kakor za god? No, vidiš! — Sicer pa, kar je, to je, kakor je tisti rekel, ki je po ti-skovni pomoti postal baron. Bolj-ši god kakor čisto nič in vesel mo-ram biti pravzaprav, da imam vsaj god. Sicer bi bilo moje življenje menda čisto brez vsebine in za člo-veštvo sploh brez pomena. God je pa vendarle nekaj in hvala Bogu, da ga imam! Vsak pač po svojih možnostih! — Iskreno sem torej hvaležen tebi, dični Rebula (dični Rebula si utrne solzo) in vana mi-lostiva (okrogla milostiva si ut-rne noseč v predpasnik). Bog Vama povrni razglednice, šopek, torto, govor in tako obsežni po-ljub stotisočkrat, pa brez skode za zdravje — in tebi, častito omiz-je (častito omizje resno zre v svo-je kozarce), da si se tako izpod-budno spominjalo moje skromne zasluge. Mislim, da se vam vsem ne morem na primernejši način izka-zati hvaležnega, nego da vam res-no in svečano obljubljam, da se hočem vsikdar z vso vmeno in vso vstrajnostjo truditi, da bom tudi naprej vsako leto imel svoj god. In v to ime Bog in narod!"

Ta govor ni slab, zlasti če se po-zna razmere. Tudi se boljše sliši, nego se čita. Pečat in njegov brat, ki se prav tako piše, bi nad vse ra-da izvedela, odkod ga imam. Prav-il jima bom, seveda!

Razen prve napitnice na slavl-jena govori jih Anton Rebula še štiri do šest drugih na čast in v spomin vsemu sorodstvu in vsa-mu svaštviu slavljencevemu do še-stega kolena: vse ima zabeleženo, nobenega ne pozabi. Niti mojih starih vpokojenih in dveh aktivnih nevest ni prežl! Obstoji pa star-nem dogovor, da je omizje zaveza-no poslušati le prva dva govora, nadaljnje pa le, kdor sam hoče. Tako se ne zatira dobra volja in šele ob treh, starih je godu konec.

Godovi povzročajo Antonu Re-buli neverjetno veliko posla. Sam mi je tožil, da ga že ne zmaga-je več in da odloži zato mandat za občinski svet in odborniško mesto za Haderlapov spomenik. Le hiš-ni posestnik, soprog in rodbinski oče zasedaj še ostane. Bog mu daj zdravje!

Francoska kuhinja v XVIII. sto-letju.

Sladkosedeči postajajo danes nekam elegični, ako se spominjo na nedavne lepe čase "dunajske" in "francoske" kuhinje. Kaj bi šele porekli francoski kavalirji XVIII. stoletja, katerim je bila fina kuhinja polovica življenjske vrednosti. V palačah francoskih grand seigneurjev XVIII. stoletja je bila kuhinja "glavna atrakci-ja". "Veliki gospod" je peljal novodošlega gosta predvsem v svo-jo kuhinjo, da mu razkaže njene znamenitosti in njeno uredbo. Ku-harice niso bile v modi. Šele proti koncu 18. stoletja so se vdomače-vale kuharice tudi v aristokrati-čnih kuhinjah. Mercier preiskuje v svoji, leta 1872. izdani knjigi, prave vzroke tega kuhinjskega preobrata ter prihaja do original-nega zaključka, da si ohranijo ku-harice dalj časa svoj finejši okus, kakor pa kuharji, "ki imajo že s 40. leti opaljen jezik". V konser-vativnih krogih pa je navzlic temu veljalo za kuhinjo isto pravilo, kakor za cerkev znani predpis: mulier taceat in ecclesia. Do za-četka 17. stoletja je jedla fina gos-poda le iz zlate in srebrne pose-de. Pozneje je po vzoru francoske-ga dvora zavladal porcelan; kralj Ludvik XIV. je dal namreč leta 1700 raztopiti vso svojo srebrno in zlato posodo, da si nakupe ce-narja ter je odredil, da se naj ra-

bi pri njegovi mizi poreclan. V tem oziru se je razvil kmalu velik luksus, dobivali so poreclan iz Ja-panske in Kitajske, tenek kakor papir. Serviralo se je začetkom 18. stoletja na ogromnih krožnikih. Na sredo mize so postavili pirami-de skupno pečenege raznega me-sa, kuretnina se je pekla posebej na ražnju. Sladkarije so se poda-jale v pravih zgradbah, krožniki za sladke reči so bili bogato okra-šeni, imeli so cele galerije, girlan-de, svetilke, statuete. Miza je bi-la navadno bogato okrašena, v "ve-likih hišah" so sodelovali pri se-stavljanju namiznega aranžmaja slikarji in kiparji. Velik kuhinj-ski umetnik je bil neki Carade. Iz-umil je led, ki se je počasi tajal. Sestavil je na mizi celo zimsko pokrajino: zamrzlo reko z zasneže-nim drevjem. Pred očmi gostov se je pričel led tajati, sneg je gine-val z grmovja in drevce in zimska pokrajina se je izpremenila v spo-mladansko.

Boj za zastavo.

V berlinski orožarni so razstav-ljene nemške trofeje iz bitke ob Mazurskih jezerih. Med njimi se nahaja tudi, kakor piše "Berli-ner Börsen Courier", zastava ru-skega pešpolka št. 106, okrašena z robcem, ki je bil baje namoče-n v potu svete Veronike. V zadnji bitki ob Mazurskih jezerih se je za to zastavo razvil strahovit boj in končno so izrgali Rusom sa-mo zastavni drog, brez zastave travkov in sulice. Manjkajoče ko-se so dobili sedaj pri nekem uje-tem ruskem vojaku, zašite v uni-formi, in so jih izročili orožarni, katere uprava je dala zastavo zo-pet napraviti. Zastava je svilená in ima na sredi s težkim zlatom vstilo ime carja Nikolaja II. s car-sko krono. Na oglih so z barvaste svilu vstili ruski dvoglavi orli znotraj pa je zastava šivana s svetlemodro svilu. Na levi strani je na zlatega dna naslikana Kri-stova glava, vtisnjena na prtu sv. Veronike. namočenim z njenim znojem. Okroginokrog je slika ob-šita z modro svilu. Na rdečem svilenem traku so zlati vstiki in dvoglavi orli. Na črnem, svetlen drugu je zlata sulica s srebrnim križem.

Za slovenske grafofonske plo-šče, Columbia grafofonske, zlatnini in srebrnino obrnite se name.

A. J. TERBOVEC, Kan. Frontenac, (7—11 v sob)

Iščem brata moje žene JOHNA SAJOVEČ. Doma je iz Podgo-re, fara Prečna pri Novem me-stu. Ponoči 29. maja letos je neznan kam odšel. Pri meni je pustil obleko in denar in sem v velikih skrbah, da se ni pone-srečil, ker ni nobenega sledu o njem. Prosim čenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, naj mi poroča, za kar mi bodem zelo hvaležen. Moj naslov je: John Ansenik, Box 425, Durango, Colo. (28-6-37)

POZOR!

Čitateljem in naročnikom nazna-njamo, da nam je pošla zaloga Slovensko - Amerikanskega Kole-darja za leto 1915.

Namesto Koledarja, dobi vsak nov naročnik eno izmed letošnjih Mohorjevih knjig.

Uredništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Penn-sylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni za-stopnik

Mr. ZVONKO JAKŠHE, ki je pooblaščen pobirati naroč-nino in izdajati tozadevna potr-dila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici. Upravništvo "Glas Naroda".

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Jeruzalemski romar	—45
Evangeljska zakladnica	—50	Kristusovo življenje in smrt vezano	\$3.00
Gospod usliši moje molitev z posebno velikimi črkami	\$1.00	Krištof Kolomb	—20
Ključ nebeskih vrat	—50	Križana umiljenost	—40
Jezus in Marija	—40	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Marija Varhinja	—60	Lažnjivi Kljungee	—20
Marija Kraljica	—60	Leban, 100 beril	—20
Marija Kraljica, elegantno vezana	\$1.20	Maksimilijan I.	—20
Pot k Bogu, v šagrin vezano	\$1.20	Marija, hči polkova	—20
Rajski Glasovi	—50	Mati, socialen roman.	\$1.00
Rajski Glasovi, elegantno vezano	—90	Malomestne tradicije	—25
Rajski Glasovi, v slonovo kost vezano	\$1.20	Mir Božji	—70
Sv. Ura, elegantno vezano	\$1.20	Miklova Zala	—35
Sv. Ura, v slonovo kost ve-zano	\$1.20	Mirko Poštenjakovič	—20
Skrbi za dušo	—60	Na divjem zapadu, vez.	—60
Skrbi za dušo, elegantno ve-zano	\$1.20	Na indijskih otokih	—30
Nebesa naš dom, elegantno vezano	\$1.20	Najdenček	—20
Vrtec nebeški	—40	Na jutrovem	—30
		Na krivih potih	—30
		Na različnih potih	—20

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, 74 stran	—25	Abecednik slovenski, 74 stran	—25
Ahnov nemško-angleski tol-mač, vezan	—50	Abecednik slovenski, 74 stran	—25
Anglesko-slovenski in slo-vensko-angleski slovar	—40	Ahnov nemško-angleski tol-mač, vezan	—50
Berilo prvo, vezano	—30	Anglesko-slovenski in slo-vensko-angleski slovar	—40
Berilo drugo, vezano	—30	Berilo prvo, vezano	—30
Berilo tretje, vezano	—40	Berilo drugo, vezano	—30
Cerkvena zgodovina	—70	Berilo tretje, vezano	—40
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Cerkvena zgodovina	—70
Domači zdravnik, vezan	—75	Dobra kuharica, vezano	\$3.00
Domači živnozdravnik	—50	Domači zdravnik, vezan	—75
Evangelij	—50	Domači živnozdravnik	—50
Fizika 1. in 2. del	—45	Evangelij	—50
Hitri računar, vezano	—40	Fizika 1. in 2. del	—45
Vemščina brez učitelja, 1. in 2. del	—50	Hitri računar, vezano	—40
Vemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	\$1.20	Vemščina brez učitelja, 1. in 2. del	—50
Občna zgodovina	\$4.00	Vemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	\$1.20
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Občna zgodovina	\$4.00
Poljedelstvo	—50	Pesmarica, nagrobnice	\$1.00
Popolni nauk o čebelar-stvu, vezan	\$1.00	Poljedelstvo	—50
Postrežba bolnikom	—20	Popolni nauk o čebelar-stvu, vezan	\$1.00
Prva nemška vadnica	—35	Postrežba bolnikom	—20
Sadnjereja v pogovorih	—25	Prva nemška vadnica	—35
Schimpffov nemško-sloven-ski slovar	\$1.20	Sadnjereja v pogovorih	—25
Schimpffov slovensko-nem-ški slovar	\$2.00	Schimpffov nemško-sloven-ski slovar	\$1.20
Slovenski pravnik	\$2.00	Schimpffov slovensko-nem-ški slovar	\$2.00
Slovar nemško-slovenski (Janežič-Bartel), vez.	\$2.50	Slovenski pravnik	\$2.00
Slovenska kuharica, vez.	\$3.00	Slovar nemško-slovenski (Janežič-Bartel), vez.	\$2.50
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.25	Slovenska kuharica, vez.	\$3.00
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—80	Slovenska Slovnica, vez.	\$1.25
Slovensko-angleska slovnica, vez.	\$1.00	Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—80
Spisovnik ljubavnih pisem	—40	Slovensko-angleska slovnica, vez.	\$1.00
Spretna kuharica, prošir.	—80	Spisovnik ljubavnih pisem	—40
Trina us in tretoreja	—40	Spretna kuharica, prošir.	—80
Umna živinoreja	—50	Trina us in tretoreja	—40
Umni knetovalec	—50	Umna živinoreja	—50
Zirnovik, narodne pesmi, 1. in 3. zvezek, vez., po	—50	Umni knetovalec	—50

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovraž-nike	—20	1. zv. Ljubite svoje sovraž-nike	—20
2. zv. Maron, krščanski deček	—20	2. zv. Maron, krščanski deček	—20
3. zv. Praški judek	—20	3. zv. Praški judek	—20
4. zv. Arumagan, sin indij-skega kneza	—20	4. zv. Arumagan, sin indij-skega kneza	—20
5. zv. Sultanovi sužnji	—20	5. zv. Sultanovi sužnji	—20
6. zv. Tri indijske pove-sti	—20	6. zv. Tri indijske pove-sti	—20
7. zv. Kraljičin nečak	—20	7. zv. Kraljičin nečak	—20
8. zv. Zvesti sin	—20	8. zv. Zvesti sin	—20
9. zv. Rdeča in bela vrt-nica	—20	9. zv. Rdeča in bela vrt-nica	—20
10. zv. Korejska brata	—20	10. zv. Korejska brata	—20
11. zv. Boj in zmaga	—20	11. zv. Boj in zmaga	—20
12. zv. Prisega huronskega glavarja	—20	12. zv. Prisega huronskega glavarja	—20
13. zv. Angelj sužnjev	—20	13. zv. Angelj sužnjev	—20
14. zv. Zlatokopi	—20	14. zv. Zlatokopi	—20
15. zv. Pregarjanje indijan-skih misijonarjev	—20	15. zv. Pregarjanje indijan-skih misijonarjev	—20
16. zv. Pregarjanje indijan-skih misijonarjev	—20	16. zv. Pregarjanje indijan-skih misijonarjev	—20
17. zv. Mlada mornarja	—20	17. zv. Mlada mornarja	—20

TALIJA:

Cesar Jožef II.	—20	TALJA:	
Ciganova osveta	—20	Zbirka gredaliških tger.	
Ciganska sirota, 93 zvezkov	\$5.00	Brat sokol	—20
Človek in pol (Cankar)	\$1.00	Cigani	—20
Cvetke	—20	Dobro došli	—20
Don Kižot	—20	Doktor Hribar	—20
Dobrota in hvalečnost	—60	Dve tašči	—20
Evstahija dobra hči	—20	Pri puščavniku	—20
Fabiola	—35	Putifarka	—20
George Stephenson, oče železnice	—20	Raztresenec	—20
Grizelda	—10	Starinarica	—20
Grof Radecky	—20	V medenih dneh	—20
		Zupanova Micka	—20

Senca meca

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški pisatelj Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

53

(Nadaljevanje.)

Devetintrideseto poglavje.

KAPELICA SOVRAŠTVA.

Jesen leta 1813 je bila dvija in viharna in kralji in cesarji so se borili med seboj. Cela Evropa je bila v ognju.

Po porazu pri Lipskem se je Napoleon hitro umikal v Francijo. Pred seboj je videl prestrašene obraze svojega naroda, za njim pa so drveli sovražniki, željni da ga uničijo. Pri vsakem koraku je bila pot temnejša in situacija bolj zamotana. Zgodovinarji pišejo, da je bil Napoleon kljub vsemu temu na zunaj miren in celo dobre volje. 50.000 mrtvih, ki so padli pri Lipskem, ga ni najbrž prav nič vznemirjalo. Strahov se ni bal, pač pa živih, izstradanih Francozov, ki so vprizarjali izgredo, kamorkoli so prišli. Na ta način je prišel v Erfurt, kjer je le par let nazaj predsedoval onemu znamenitemu sestanku kraljev.

Korenito so se preobrile stvari. — In to celo v njem samem. Povsem razločno je lahko videl, da je to pričetek konca. Država za državo je odpadala od njega in vedno bolj je bil osamljen. Senca so pa bile pred njim in za njim in tudi nad njim je visela: Senca meca.

Kronisti pravijo, da je dne 25. oktobra zapustil Erfurt. — v vremenu, ki je bilo prav tako viharno, kot njegova usoda.

Tudi v samotni Bretonski je razgiral vihar ter ogrožal vasice ob morskem bregu, med njimi Kromlaix. Deževalo je noč in dan, narasle so reke in močvirja so se napolnile. Kronlaix se je tresel v viharju in globoko pod zemljo je bilo čuti zamolklo grmenje, — ono skrivne reke, ki je tekla pod zemljo.

Nekega temnega popoldne se je pomikala po samotni ravnini, raztezajoči se severno od Kromlaix, neka oseba. Bil je možki, ki se je večkrat ustavil, ker se je bal, da bi ne zgrešil pota. Deževalo je v potokih in ves premočen je bil.

Bil je star in slabo oblečen. Na hrbtni je nosil bisago (kot jo imajo ponavadi berači in opiral se je na veliko palico).

Pri vsakem koraku, katerega je storil, je postajal vihar močnejši in vedno bolj temno je bilo krog njega. Mož je končno obstal ter pričel prisklavati. Čuti je bilo kot iz daljave grmenje morja, ki se je lomilo ob skale. Naenkrat pa je zapazil skozi oblake obrise nekega poslopja, ki je stalo povsem osamljeno v tej pusti pokrajini. Željan zavetja je prišel hitro korakati proti poslopju ter stal kmalu pri vrhih.

Poslopje je bila razvalina. Stirje zidovi in del strehe je bil še precej nepoškodovan, vrata in okna pa so že davno izginila, morda v časih velike Revolucije. Nad vrati pa so bile vklesane v kamen sledeče besede: — Notre Dame de la Haine. — Naša Mati sovraštva.

Za trenutek se je potnik obojavljaj, nato pa je hitro vstopil. Prav blizu vrat je stal velik kamen in na tega je sedel ter pričel zreti v notranjost kapele.

Bila je namreč kapela, dasiravno prazna in zapuščena. Takih razrušenih kapel je vse polno po Bretonskem in so znaki davno preteklih časov. Ta tukaj je bila videti pozabljena, a v resnici ni bila. Temenjaj so prihajali možje in ženske ter prosili Boga, naj uniči njih nasprotnika ali sovražnika. Deklice so prihajale, ki so želele nezvestim ljubimcem vse zlo.

Notranjost kapele je bila temna in zadržana z meglo. Na drugem koncu, kjer je manjkalo strehe, se je nahajalo okno, skozi katero je prihajal dež ter obilno podobno Naše Gospe, ki je še vedno stala na svojem mestu, poleg razrušenega altara.

Tla kapele so bila nekoč tlakovana, a sedaj je izginil tlak. — Povsod je rasla visoka trava in le pred mestom, kjer je stal nekoč altar, je bil prazen prostor, kamor so obiskovalci kapele lahko poklekali.

Stari mož se je oziral na to sliko zapuščenosti ter je vzdihnil. Nato je vzel s svojega hrbtna malho, jo odprl ter vzel iz nje kos črnega kruha. Prišel je jesti, a komaj je imel prvi grizljaj v ustih, ko ga je prestrašil človeški glas, ki je prihajal iz notranjosti kapele. Zrl je pozorno v temo, a ni mogel videti nobene človeške oblike. Ko pa je zopet zaslišal glas, je vstal ter šel proti altarnju, kjer je videl raztegnjeno p. otel, podoba človeka.

Obraz je bil obrnjen navzdol kot v spanju ali omotici. Dež je padal nanj in obilaval telo, ki je bilo komaj pokrito s par čunjami. Lasje so bili divje razmršeni in celo telo je bilo pokrito z blatom.

Stari mož se je približal ter se sklonil nad podobo človeka. Kot da ga je spoznal, se ga je dotaknil. V tem trenutku pa je skočil človek, ležeč na tleh, na noge ter se pričel ozirati naokrog z očmi, podlitimi s krvjo. Njegov obraz je bil strašen, pokrit z gosto brado in njegov pogled je bil tako prazen, tako mrzličan, da se je stari mož trepetaje umaknil.

— Rohan! — je rekel s trepetajočim glasom. — Rohan Gwen-fern!

Roki Rohana, ki sta bili iztegnjeni, da raztrgata vse, kar jima pride v bližino, sta omahnili in z velikim začudenjem se je ozrl v govornika.

— Mojster Arfoll!

Bil je v resnici potujoči učitelj, malo izpremenjen in še bolj žalosten in otožen kot takrat, ko smo ga videli zadnjič. Iztegnil je svoji roki, prijel Rohana z obema za desnico ter mu pričel pozorno zreti v obraz. Nekaj minut ni padla niti ena besedica.

— Ti živiš! Ti živiš! — je končno vskliknil mojster Arfoll. — Tam v Travniku se je glasilo, da si mrtav, a jaz tega nisem mogel vrjeti in sem še vedno upal. Hvala Bogu, da še živiš!

Nastal je majhen odmor in mojster Arfoll je pričel zopet govoriti.

— Šel sem v Kromlaix in prišel sem semkaj, da najdem malo zavetja. Da sem te moral najti ravno na tem mestu! Slab prostor je to in kdor prihaja sem ima slabo srce. Kaj si delal tukaj, Rohan? Molil? — K Naši Gospej sovraštva?!

Rohan, ki je imel oči pobešene na tla, je dvignil pogled ter rekel:

— Da.

— Krivica se ti godi in tvoji sovražniki so bili v resnici okrutni. Naj ti pomaga Bog, ubogi Rohan!

Obrazne poteze Rohana so se napele in rekel je:

— Nisem prosil Boga, — je rekel, — ampak Njo! — Nihče mi pa ne more sedaj pomagati, če mi ona ne pomaga. Glejte, tu sem klečal in molil, — molil, da bi bil Cesar uničen, da bi ga Ona uničila!

Zopet se ga je polastila besnost. Postal je bled kot zid in zopet se je hotel vreči na kamen pred altarnjem. Mojster Arfoll pa je iztegnil roko ter jo položil na rame Rohana.

— Sediva sem, da se pogovoriva, — je rekel. — Novice prinašam. Kruha imam in malo rdečega vina. Jejva in piva ko v starih časih in pogovorila se bodeva o vsem!

Bilo je nekaj v vedenju in besedah govornika, kar je ublažilo vihar v prsih Rohana. Nič se ni upiral, ko ga je mojster Arfoll povlekel preko kapele k velikemu kamenu, na katerem je preje sedel.

še pihal veter, je dež skoro popolnoma pojenjal. Polagoma se je Medtem je postalo v kapeli skoro popolnoma temno in dasiravno je še pihal veter, je dež skoro popolnoma pojenjal. Polagoma se je poglelo razburjenje v Rohanu. Prišel je jesti avtomatično kruh, katerega mu je dal mojster Arfoll ni videti je bilo, da je zelo potreben hrane. Nato je potegnil mojster Arfoll iz malhe steklenico vina, katero mu je bila dala zjutraj neka kmetica, koje otroke je poučeval. Rohan je pil in lici sta mu zažareli. Dotedaj je izginila iz njega vsa jeza in bil je krotek kot kako dete.

Počasi je izvedel mojster Arfoll od njega, kako je živel med tem časom. Po par dnevih, katere je preživel med močvirji, se je končno vrnil v katedralo St. Gildas in od tam je prišel danes, da molji v kapeli Naše Gospe sovraštva.

— Ako bi se vrnil ter me zopet iskali, — je rekel, — bi me ne našli. Zasledil sem novo pot. Duplina ima izhod, katerega ne bodo nikdar našli in tudi jaz sem ga našel povsem slučajno.

Obstal je za trenutek. Ko pa je videl vprašujoči pogled mojstra Arfolla, je nadaljeval:

— Saj poznate veliko katedralo? Ah, ne! Tako velika je kot katedrala v St. Emlett in nihče razven mene je ni nikdar preiskal popolnoma. Potem, ko sem ubil Pipriaca, sem se vrnil, kajti drugod je bilo nevarno za mene. Ko sem vstopil, je stal pred menoj Pipriac kot v življenju, z veliko rano, ki je krvavela in očmi, ki so bile nepremično obrnjene vame. Bilo je le za trenutek! Nato je izginil. Prišel pa je zopet in skoro sem zbolel vsled strahu. Mojster Arfoll, strašno je, če je človek prelivati kri in stari Pipriac je bil dober človek in razvenga je bil tudi prijatelj mojega očeta, kar je še najhujše. Moj Bog! Kaka smrt! Vedno mislim nanjo ter mi ne da nobenega miru!

(Nadaljuje se).

ZASTONJ deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki naši HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Združene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Najmodernejša TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah,

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unifakno organizirana.

Posebnost se društvena pravila, okrožnica, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJGENEJSI DNEVNIK.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Michiganu, Wisconsinu in Minnesoti sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročila in izdajati tozaderna potrdila. Upravišтво "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili ošeparjeni, oropani ali katerimi se je slabo ravno.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili ošeparjeni od bankirjev, odvornikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posameznikov gostila.

Daje se informacije v naravnih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglašati za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTAMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo sveder od 8 do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Naboli upoštevno! Mažna za ženske in moške, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se radi to mazilo, zraščalo v 6 tednih, krasni gosti in dolgi lasi, kakor tudi moškimi krasne brke in nosu in nebo do odpadali in ne osveži. Revmatizem, koščki ali trzanje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bube, ture, kraste in grinte, potna noga, kurje oči, bradavice, ušesline in par druzh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljam zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1022 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNIKA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

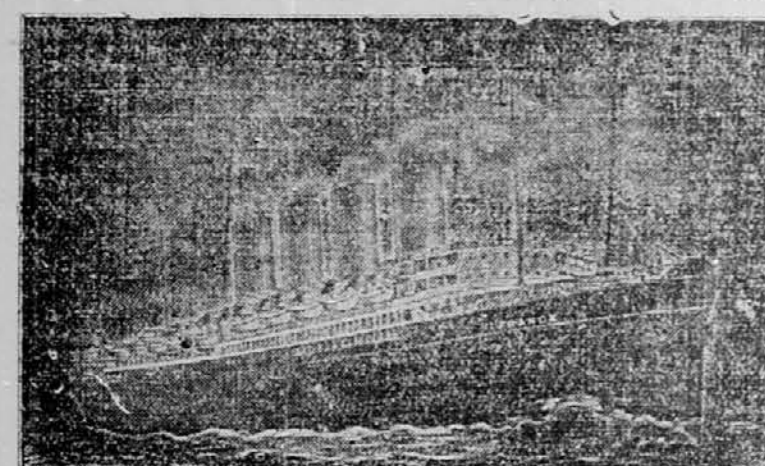
Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svica, Inomesta in Ljubljano

Posljalni parniki po:
"LA SAVOIE" na dva vliaka
"LA CORRAINE" na dva vliaka
"LA FRANCE" na dva vliaka

Ukupni parniki po:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Chesebrough Building.

Poštalni parniki odplujejo vedno ob ureh in pristajajo New York 57. N. E.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do jubrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.